

tetun kevytrakenteisen jalankulkusillan osalta lautakunta yhtyi kaupunkisuunnittelu- lautakunnan lausuntoon. Kaupunginhallitus oli 31.8. hyväksynyt katurakennusosaston laatimat Koirasaarentien ja Laajasalontien jalkakäytävien piirustukset ja kehottanut rakennusvirastoa noudattamaan jalkakäytävien rakentamisessa tie- ja vesirakennushallituksen asettamia ehtoja. Kiinteistövirastoa oli kehoitettu ryhtymään toimenpiteisiin työn suorittamiseen ja tukimuurin siirtämiseen tai poistamiseen Herttoniemen kartanon kohdalla tarvittavien työlupien hankkimiseksi. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.9. 716 §).

Mannerheimin patsaan siirtämistä ja tuntemattoman sotilaan muistomerkin aikaansäämistä koskevassa, v. 1966 tehdyssä aloitteessaan huomauttivat vt Simpura ym., että marsalkka Mannerheimin patsas Postitalon edustalla Mannerheimintielle oli liian keskeisellä paikalla muistuttaessaan v:n 1918 kansalaissodasta ja rikkoi kansallisen yhteenkuuluvaisuuden tunnetta. Maassamme ei vielä ollut tuntemattoman sotilaan muistomerkkiä, jolla kunnioitettaisiin suomalaista soturia ja sodan uhreja. Siitä muodostuisi arvokas rau-

hanmuistomerkki ja suomalaisten sekä ulkomaalaisten kunnianosoitusten kohde. Aloitteentekijät ehdottivatkin, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin tutkimaan, voitaisiinko Mannerheim-patsaan mies ja hevonen siirtää Kaivopuistoon Mannerheim-museon pihalle ja paikalle jäävään jalustaan sijoittaa ikuinen kaasutuli tuntemattoman sotilaan muistomerkiksi. Kaupunginhallitus oli 26.1. ilmoittanut Helsingin suomalaisten ja ruotsalaisten evankelisluterilaisten seurakuntain kirkkohallintokunnalle, että kaupunki oli halukas osallistumaan Hietaniemen sankarihaudoille asennettavan ikuisen liekin perustamiskustannuksiin, kuitenkin enintään kahdella kolmasosalla sekä sillä edellytyksellä, että myös valtio osallistuu kustannuksiin sekä että suunnitelmat ennen niiden toteuttamista esitetään kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi. Hietaniemeen oli näin ollen jo suunnitteilla aloitteessa esitettyä vastaava muistomerkki. Mannerheimin patsaan siirtämiseen entiseltä paikaltaan ei kaupunginhallituksen mielestä muutoinkaan ollut aihetta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (7.6. 490 §).

7. Kiinteistöjä koskevat asiat

Hallinnolliset kysymykset

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistöviraston, sen jälkeen kun palkkalautakunta on antanut suostumuksensa kaupunkimittausosaston 26. pl:n insinöörin viran täyttämiseen sitä haettavaksi julistamatta, tekemään dipl.ins. Väinö Meurosen kanssa sopimuksen viran täyttämisen siten, että dipl.ins. Meuroselle saatiin suorittaa 2 083 mk/kk. Sopimus, joka tehtäisiin kaupunginhallituksen vahvistamaa viranhaltijain palkkaussopimuslomaketta käyttäen, olisi voimassa allekirjoittamista seuraavan

kalenterikuukauden alusta, molemminpuolinen irtisanomisaika 3 kk (8.2. 115 §).

Eräiden virkojen perustaminen, piirtäjän virkojen järjestely ja eräiden virkojen lakkauttaminen (8.2. 126 §, 19.4. 314 §, 24.5. 428 §, 7.6. 476 §, 6.9. 650 §, 20.12. 954 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Kiinteän omaisuuden hankintaa ja luovutusta koskevat asiat

Lehtisaaren kunnallisteknillisten töiden suorittamista koskevan päätöksen muuttaminen.

Kaupunginvaltuusto päätti, muuttaen v.1962 (ks. s. 60) tekemäänsä päätöstä, oikeuttaa kiinteistölautakunnan tekemään Helsingin pitäjän ja Helsingin kaupungin evankelisluterilaisten seurakuntien kanssa yleisen rakennuksen tontin sekä yleisten alueiden luovuttamista koskevan sopimuksen seuraavilla ehdoilla: 1) Seurakunnat luovuttavat kaupungille rasituksista vapaina

a) Lehtisaaren korttelin n:o 30203 yleisen rakennuksen tontin n:o 2 vakaalla hallinto-oikeudella sekä

b) Lehtisaaren liikenne-, pysäköinti-, katu-, aukio-, vapaa- ja erityisalueet, retkeily- ja loma-alueita lukuun ottamatta, Lehtisaaren nykyisen asemakaavakartan mukaisesti vakaalla hallinto-oikeudella luonnontilassa rakennusviraston puisto-osaston hyväksymässä kunnossa siksi ajaksi, kun niitä käytetään asemakaavassa määrättyyn tarkoitukseen.

2) Seurakunnat maksavat kaupungille korttelin n:o 30200 tontin n:o 1 osuutena väestönsuojan rakennuskustannuksista 22 000 mk (8.3. 193 §).

Siltamäen asemakaavaehdotuksessa yleiseen käyttöön varattujen maa-alueiden hankkiminen kaupungin omistukseen. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Asunto Oy Siltahaapa, Asunto Oy Siltakuusi, Asunto Oy Siltaleppä, Asunto Oy Siltapaju, Asunto Oy Siltatammi, Asunto Oy Siltakoi-vu, Asunto Oy Siltalehmus, Asunto Oy Siltamänty, Asunto Oy Siltaraita ja Asunto Oy Siltatuomi nimisten asunto-osakeyhtiöiden kanssa sopimuksen, jonka mukaan yhtiöt sitoutuvat

a) luovuttamaan kaupungille rasituksista vapaina ja korvauksetta kuuden kuukauden kuluessa asemakaavan vahvistamisesta ne Siltakylän Siltamäen tilaan RN:o 12 kuuluvat maa-alueet, jotka asemakaavapiirustuksessa n:o 5893 on merkitty puistoksi, kaduksi, pysäköimisalueeksi ja korttelin n:o 40006 yleisen rakennuksen tonteiksi n:o 1 ja 2,

b) myymään kaupungille samasta tilasta sen määräalan, joka sijaitsee mainitussa ase-

makaavapiirustuksessa vahvistettavaksi esitetyn asemakaava-alueen ulkopuolella, 5 pen-nin suuruudesta neliömetrihinnasta siltä osalta kuin alue varataan vastaisessa asemakaavas-puistoksi, ja 5 mk:n suuruudesta neliömetrihinnasta siltä osalta kuin alue merkitään yleisten rakennusten korttelialueeksi,

c) vastaamaan Siltakylän tilojen Albertstro RN:o 11¹⁸, Sandbacka RN:o 11⁶⁷ ja Albertstro II RN:o 11⁶⁸ lunastamisesta aiheutuvista kustannuksista sekä

d) suorittamaan kaupungille em. ehtojen täyttämättä jättämisestä kiinteistölautakun-nan kulloinkin määräämän, enintään 100 000 mk:n suuruisen sopimussakon, jonka täyttämisen vakuudeksi asunto-osakeyhtiöt antavat kaupungille lautakunnan hyväksymän vakuuden (21.6. 569 §).

Kiinteistöjen ostot. Kaupunginvaltuusto päätti, että kertomusvuoden aikana ostetaan seuraavat kiinteistöt, tontit, tontinosat ja maa-alueet erinäisillä ehdoilla:

4. kaupunginosan korttelin n:o 166^b tontti n:o 1^a Länsikulma Oy:ltä rasituksista vapaana 1.4 mmk:n käteisellä suoritettavasta kaup-pahinnasta (6.9. 661 §);

32. kaupunginosassa Konalan kylässä sijaitsevat tilat Rosas RN:o 1¹⁶⁵ ja Skyttas RN:o 3²⁴³ vapaaherra Georg Ramsaylta, Oy Fundialta, Oy Ra-Bu -nimiseltä toiminimeltä ja Vaarakiinteistöt Oy:ltä yhteensä 850 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (22.3. 245 §);

34. kaupunginosassa Pakilan kylässä sijaitseva Björkbacka-niminen tila RN:o 4⁶⁰² rva Hilja Kettuselta rasituksista vapaana 20 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kaup-pahinnasta (5.4. 282 §);

Tuomarinkylässä Paloheinän alueella sijaitsevasta tilasta K.12.T.13 RN:o 1²⁸⁰ n. 7 127 m²:n suuruinen määräala karttapiiroksen n:o 11929/NA 51 mukaisesti joht. Aarne Hyyryselä rasituksista vapaana 38 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (8.11. 838 §);

35. kaupunginosassa Tuomarinkylässä sijaitseva tila K.12.T.14 RN:o 1²⁸¹ rva Gunborg Rimpilältä rasiutuksista vapaana 80 000 mk:n kauppahinnasta (21.6. 570 §);

Tuomarinkylässä sijaitsevasta tilasta K.12.T.22 RN:o 1²⁸⁹ n. 3 500 m²:n suuruinen määräala 18 000 mk:n kauppahinnasta rasiutuksista vapaana (6.9. 665 §);

Tuomarinkylässä sijaitseva tila K.16.T.4. RN:o 1³²³ Viljo ja Tyyne Vähimäeltä 68 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta rasiutuksista vapaana (29.11. 894 §);

37. kaupunginosassa Pukimäessä sijaitseva tila n:o 22 I RN:o 1³³ Pukimäen yksinäistaloa Oskari Kanervan perikunnalta rasiutuksista vapaana 12 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (21.6. 568 §);

38. kaupunginosassa Malmilla sijaitsevasta Haga-Gammelgård -nimisestä tilasta RN:o 2²⁷¹ n. 519 m²:n suuruinen määräala rva Selma Rundmanin oikeudenomistajilta rasiutuksista vapaana 10 400 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (11.1. 22 §);

Malmin kylässä sijaitseva Kotola-niminen tila RN:o 7³⁹³ rva Helena Niinistöltä rasiutuksista vapaana 12 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (19.4. 313 §);

Tapanilan kylässä sijaitseva Reinola-niminen tila RN:o 8⁴⁵¹ Vartiotorin Raamattu- ja Traktaattiseuralta rasiutuksista vapaana 18500 mk:n kauppahinnasta (10.5. 376 §, ks. s. 91);

Malmin kylässä sijaitseva Fridhem-niminen tila RN:o 8² sekä asemakaavassa puistoksi merkitty n. 748 m² käsittävä alue samassa kylässä olevasta n:o 40-nimisestä tilasta RN:o 3⁴¹ rva Käthe Eglinilta rasiutuksista vapaana yht. 20 650 mk:n kauppahinnasta (24.5. 431 §);

Tapanilan kylässä sijaitseva tila U.368 RN:o 6²⁵⁶ maalari Juho Hänniseltä ja hänen vaimoltaan Hilma Hänniseltä rasiutuksista vapaana 30 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (6.9. 662 §);

Malmin kylässä sijaitseva Tiemaa-niminen tila RN:o 5⁷⁰ ja samassa kylässä sijaitsevasta Halkia-nimisestä tilasta RN:o 5⁷⁷ n. 1 570

m²:n suuruinen määräala os.pääll. Lars Saxbergilta ym. rasiutuksista vapaana 40 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (4.10. 750 §);

39. kaupunginosassa Tapanilassa sijaitsevat tilat 211^a RN:o 3²⁴¹, P 212 RN:o 9³⁷ ja Nyåker I RN:o 9³³⁰ puutarhureilta Sven ja John Larssonilta rasiutuksista vapaana yht. 110 000 mk:n kauppahinnasta (8.2. 113 §);

Tapanilan kylässä sijaitseva tila B 369 II RN:o 12²⁶⁴ rva Impi Varjoselta rasiutuksista vapaana 72 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (7.6. 487 §);

A) korttelin n:o 39094 asuntotontteihin n:o 2 ja 3 kuuluvat, yht. n. 1 730 m²:n suuruiset määräalat Tapanilan kylässä olevasta Fridebo I -nimisestä tilasta RN:o 7²⁷¹ Åke Jernmarkin oikeudenomistajilta 17 300 mk:n suuruudesta kauppahinnasta,

B) saman korttelin tontteihin n:o 1—4 kuuluvat n. 2 463 m²:n suuruiset määräalat samassa kylässä olevasta tilasta K 25^a RN:o 7²⁷⁰ ja n. 415 m²:n suuruinen määräala tilasta K 126 RN:o 7²⁴ sekä yht. n. 7 480 m²:n suuruiset, asemakaavassa puistoksi merkityt määräalat tiloista Fridebo RN:o 7²⁷³ ja Fridebo III RN:o 7³⁰⁵ rva Alexandra Jernmarkilta yht. 58 800 mk:n suuruudesta kauppahinnasta sekä

C) mainitun korttelin asuntotontteihin n:o 1 ja 4 kuuluvat, yht. n. 1 639 m²:n suuruiset määräalat Fridebo I -nimisestä tilasta RN:o 7²⁷¹ rva Dagny Krogellilta 16 400 mk:n suuruudesta kauppahinnasta. Kauppahintojen suorittamista varten myönnettiin yht. 92 500 mk (18.10. 791 §);

Tapanilan kylässä sijaitsevasta tilasta K. 126 RN:o 7²⁴ n. 7 575 m²:n suuruinen määräala alaikäiseltä Rainer Norrbergiltä rasiutuksista vapaana 90 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (13.12. 930 §);

40. kaupunginosassa Suutarilassa sijaitsevasta tilasta Hällebo RN:o 1⁴⁴ 0.6995 ha:n suuruinen määräala, josta maanmittaustoitimuksessa n:o 74628 on käytetty nimeä Hällebo jm 1⁴⁴¹, os.pääll. Seppo Serpolalta

rasituksista vapaana 34 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (15.11. 866 §);

Suutarilassa sijaitseva Alanko-niminen tila RN:o 2⁴² pienvilj. Oskari Virtaselta rasituksista vapaana 42 500 mk:n kauppahinnasta (20.12. 952 §);

Ala-Tikkurilassa sijaitseva Jokiranta I -niminen tila RN:o 2⁴³³ toim.joht. Pentti Kurikalta rasituksista vapaana 11 500 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (4.10. 747 §);

Ala-Tikkurilan kylässä sijaitsevasta tilasta Pälvelä RN:o 2⁴⁵⁴ n. 5 610 m²:n suuruinen määräala siivooja Pälvi Kauppiselta 28 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (4.10. 748 §);

Ala-Tikkurilan kylässä sijaitseva Niemimäinen tila RN:o 2⁴⁴⁶ Pallo-Paita Oy:ltä rasituksista vapaana 34 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (4.10. 749 §);

41. kaupunginosassa Tapanilan kylässä sijaitseva tila K. 369 RN:o 7¹²⁷ rva Eeva Palinilta ja rva Airi Saloselta rasituksista vapaana 29 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (6.9. 664 §);

47. kaupunginosassa Mellunkylässä sijaitseva Sopula-niminen tila RN:o 3¹⁵ dipl.ins. Eino Aaltoselta 7 500 mk:n kauppahinnasta (25.1. 61 §);

Mellunkylässä sijaitseva Kajasaaker-niminen tila RN:o 1⁴²⁶ rva Anna Mattfolkilta kauppakirjan ehtojen 7—9 kohdissa mainittuja rasituksia lukuun ottamatta rasituksista vapaana 75 000 mk:n kauppahinnasta (22.3. 247 §);

Mellunkylässä sijaitseva tila Hamara RN:o 2¹¹⁵ lämmitt. Viljo Annalta rasituksista vapaana 18 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (10.5. 375 §);

Mellunkylässä sijaitsevista tiloista Borgs RN:o 1⁴⁰⁶ ja Borgis RN:o 1⁵⁸⁴ yht. n. 23.6 ha:n suuruiset määräalat Keinukaari Oy:ltä ja Kontupuisto Oy:ltä rasituksista vapaina 250 000 mk:n kauppahinnasta (21.6. 565 §, ks. s. 88);

Mellunkylässä sijaitseva tila T.618 RN:o 1³⁵⁷ rasituksista vapaana laitosmies Karl Källmanilta 34 500 mk:n kauppahinnasta (6.9. 663 §);

Mellunkylässä sijaitseva Takapeltola-niminen tila RN:o 1⁴¹¹ autoilija Kaarle Hofdahlilta 17 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta siten, että myyjä pidättää itselleen tonttijakokartan n:o 2314 mukaisen korttelin n:o 45306 tonttiin n:o 3 kuuluvan määräalan (20.9. 707 §);

49. kaupunginosassa Laajasalon kylässä sijaitseva Tomtebo-niminen tila RN:o 2¹⁶⁶ liikeapul. Anita Kautiaiselta 40 000 mk:n kauppahinnasta (22.3. 246 §);

Laajasalon kylän ja Tullisaaren yksinäistalon muodostamalta jakokunnalta rasituksista vapaina jakokunnan omistamat n. 11.47 ha:n suuruiset vesijättöalueet ja n. 53.45 ha:n suuruiset vesialueet karttapiirroksen n:o 11579/NA 51/18.5.1967 mukaisesti. Kauppahinta oli vesijättöalueiden osalta 23 000 mk ja vesialueiden osalta 53 500 mk eli yht. 76 500 mk (21.6. 567 §);

54. kaupunginosassa Vuosaaressa sijaitsevat 8 tilaa A) Talludden RN:o 1¹⁷¹ ja Sandvik RN:o 1¹⁷⁴ sekä tilojen K. 37 T.10 RN:o 1¹⁶⁸ ja K. 37 T. 11 RN:o 1¹⁶⁹ osuudet yhteisiin alueisiin kauppaneuvos Lauri Schroderukselta ja hänen vaimoltaan Kersti Schroderukselta 27 400 mk:n suuruudesta kauppahinnasta, B) tilat K. 38 T. 7 RN:o 1¹⁶⁶ ja K. 37 T. 9 RN:o 1¹⁶⁷ rva Eili Roschier-Holmbergilta yht. 103 700 mk:n suuruudesta kauppahinnasta, C) tilat K. 38 T. 8 RN:o 1¹⁶⁵ ja K. 37 T. 12 RN:o 1¹⁷⁰ nti Anna Schroderukselta yht. 108 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta sekä D) tilat K. 37 T. 7 RN:o 1¹⁷² ja K. 37 T. 8 RN:o 1¹⁷³ os.pääll. Lauri Elmgreniltä ym. yht. 110 900 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (8.3. 192 §);

Vuosaaren kylässä sijaitsevat tilat Dronningholmsnåset RN:o 1⁶³ ja Dronningholm RN:o 1¹⁵³ ennen 31.7. ekon. Susanne Wahlbergilta ym. 660 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta mm. siten, että myyjien äidille

rva Märta Kuhlefeltille pidätetään oikeus hallita elinaikansa korvauksetta tilaan RN:o 1⁵³ kuuluvaa, n. 0.72 ha:n suuruista ja pääosaltaan Vuosaaren rakennuskaavan korttelin n:o 39 rakennuspaikkaa n:o 5 vastaavaa, karttapiirrokselta n:o 11716/NA 51 ilmenevää määräälaa ja sillä olevia rakennuksia (21.6. 571 §, 4.10. 746 §);

Sipoon kunnan Immersbyn kylässä sijaitseva tila Hästhagen RN:o 4¹⁸ ent. liikk.harj. Martta Huttuselta rasiuksista vapaana 70 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (13.12. 931 §).

Espoon kauppalan Pakankylässä sijaitseva Rajakallio-nimiseen tilaan RN:o 1³¹ kuuluva n. 9.35 ha:n suuruinen ulkopalsta, joka lännessä rajoittuu Nuuksion ja Pakankylän väliseen rajaan maanvilj. Arvo Oksaselta ym. rasiuksista vapaana 35 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (20.9. 708 §);

Nuuksion kylässä sijaitsevasta tilasta Punio RN:o 10¹¹⁹ kaksi määräälaa, joista toinen käsittää erillisen n. 200 ha:n suuruisen, Ruuhilampeen rajoittuvan metsäpalstan vesialueineen ja toinen n. 55 ha:n suuruisen, sanonut tilan kotipalstan itäisen osan, joka lännessä rajoittuu uuteen, pyykkien n:o 38 ja 53 väliseen rajaan, rva Emelie Tiivolalta ym. yht. 1 mmk:n suuruudesta kauppahinnasta (15.11. 867 §);

Lopen kunnan Tevännön kylässä sijaitsevasta Jokila-nimisestä tilasta RN:o 3⁵⁹ rasiuksista vapaana n. 240 m²:n suuruinen määrääla maanvilj. Eino Laitiselta 200 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (22.2. 165 §);

Pyhäjärven kunnan Ul. Vaskijärven kylässä sijaitsevasta Kantola-nimisestä tilasta RN:o 7⁵³ n. 29 ha:n suuruinen määrääla, joka muilta osin rajoittuu tilan rajoihin, paitsi että sen itärajana on maastoon avattu rajalinja, jonka pohjoispää on pyykissä n:o 317 ja eteläpää tilan RN:o 7⁵⁹ rajalla 70 m pyykistä n:o 2 itään, talousneuvos Oiva Rajajoelta ja rva Vieno Rajajoelta 166 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (20.12. 953 §);

Vihdin kunnan Härkälän kylässä sijaitseva Uusikylä-niminen tila RN:o 1²⁵⁹ maanvilj. Väinö Tullalta ja hänen vaimoltaan Aili Tullalta 235 000 mk:n suuruudesta kauppahinnasta (25.1. 62 §);

Hulttilan kylässä sijaitseva Eerakkalaniminen tila RN:o 2¹⁴⁹ agron. Juhana Karttuselta rasiuksista vapaana 120 000 mk:n suuruudesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (7.6. 488 §);

Juupajoen kunnalta rasiuksista vapaana Hirvijärven kylässä olevaan Peltolammimiseen tilaan RN:o 6¹⁸ kuuluva n. 7.5 ha:n suuruinen määrääla rakennuksineen 77 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (8.2. 123 §).

Kaupunginvaltuusto päätti, muuttaen v. 1966 tekemäänsä Tuomarinkylässä sijaitsevan määräälan ostamista koskevaa päätöstä, oikeuttaa kiinteistölautakunnan ostamaan autonkulj. Tauno Eroselta n. 1 422 m²:n suuruisen määräälan tilasta K. 13 T. 3 RN:o 1²⁹² Tuomarinkylässä karttapiirroksen n:o 10833/NA 51 mukaisesti 10 700 mk:n suuruudesta, käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta sillä ehdolla, etteivät tilaa rasita muut kiinnitykset kuin 1.197 vmmk:n suuruisen maksamattoman kauppahinnan suorittamisesta valtiolle vakuudeksi v. 1957 vahvistettu kiinnitys (8.2. 112 §).

Aluevaihdot. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan

I. suorittamaan Valio Meijerien Keskusosuusliikkeen kanssa aluevaihdon, jossa kaupunki luovuttaa Valiolle n. 7 248 m²:n suuruisen 4. kaupunginosan korttelin n:o 173 tontteihin n:o 8^b, 45^a ja 47^a sekä yleisiin alueisiin Co¹ ja He¹ kuuluvan määräälan kaupunkimitta-osaosaston karttapiirroksen n:o 11072/NA 51 mukaisesti ja jossa Valio luovuttaa kaupungille rasiuksista vapaina korttelin n:o 80 tontit n:o 9^a, 9^b ja 11 sekä n. 286 m²:n suuruisen, korttelin n:o 174 tonttiin n:o 61 kuuluvan määräälan em. karttapiirroksen mukaisesti, sillä ehdolla että 1) Valio suorittaa kaupungille välirahana käteisellä

3 804 350 mk. 2) Luovutettavassa Eerikin-kadun osassa olevat johdot ja kaapelit siirretään tarvittaessa toiseen paikkaan kaupungin toimesta ja Valion kustannuksella. 3) Vaihdeettavat alueet rakennuksineen siirryvät heti alueiden saajien omistukseen ja hallintaan. 4) Luovutuksessa edellytetään, että korttelin n:o 173 pääosasta, Eerikin-kadun osasta ja korttelista n:o 174 Valiolle muodostettavan liiketontin rakentamisoikeus vastaa 731 huoneyksikköä. Mikäli tontin rakentamisoikeus tulee vahvistettavassa asemakaavassa olemaan sanottua pienempi tai suurempi, kaupunki tahii vastaavasti Valio suorittaa heti, kun asemakaava on tullut lainvoimaiseksi, välirahana 13 000 mk kultakin huoneyksiköltä, minkä tontin rakentamisoikeutta vastaava lopullinen huoneyksiköiden määrä alittaa tai ylittää 731. 5) Kaupungille luovutettavalla korttelin n:o 174 tontin n:o 61 alueella sijaitsevat rakennusten osat jäävät Valion omistukseen ja Valio sitoutuu purkamaan ne korvauksetta eri sopimuksen mukaisesti.

II. ostamaan Helsingin Juutalaiselta Seurakunnalta 4. kaupunginosan korttelin n:o 166^b tontin n:o 14 rasituksista vapaana 1.55 mmk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (8.3. 194 §).

Helsingin pitäjän seurakuntien kanssa päätettiin suorittaa aluevaihto, jossa kaupunki luovuttaa seurakunnille omistamansa Lehtisaaren kortteliin n:o 30205 kuuluvan ja 1 919.1 m²:n suuruisen ent. Lehdesniityntien katualueen sekä jossa seurakunnat luovuttavat kaupungille rasituksista vapaana 233.9 m²:n suuruisen Lehdesniityntien katualueeksi v. 1966 vahvistetussa asemakaavan muutoksessa n:o 5794 merkityn entisen puistoalueen tilasta RN:o 1 Lehtisaaren yksinäistaloa seuraavilla ehdoilla:

1) Helsingin pitäjän seurakunnat suorittavat kaupungille käteisellä välirahana 33 704 mk.

2) Helsingin pitäjän seurakunnat huolehtivat omalla kustannuksellaan Lehdesniityn-

tien rakentamisesta rakennusviraston hyväksymällä tavalla sekä sen puhtaana- ja kunnossapidosta.

3) Korttelin n:o 30205 tonttiin n:o 3 kuuluvaa entistä Lehdesniityntien katualuetta koskeva vuokrasopimus katsotaan lakanneeksi vaihtokirjan allekirjoittamispäivänä.

4) Muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan mahdollisesti määräämiä lisäehtoja (22.3. 249 §).

Lauttasaaren pohjoisrantaan ja Lemissaa-reen rajoittuvan vesialueen hankkimiseksi kaupungin omistukseen kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan

A) myymään toim.joht. Lauri Reunalalle perustettavan asunto-osakeyhtiön lukuun korttelin n:o 31038 tonttiin n:o 6 kuuluvan n. 45 m²:n suuruisen määräalan tilasta RN:o 1³⁵⁶ Lauttasaaren kylässä tonttijakokartan n:o 715 mukaisesti 12 650 mk:n suuruisesta käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta,

B) myymään em. ostajalle saman korttelin tonttiin n:o 7 kuuluvan n. 50 m²:n määräalan A) kohdassa mainitusta tilasta 10 050 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta ja

C) ostamaan kauppaneuvos Julius Tallbergin perikunnalta rasituksista vapaana n. 15 ha:n suuruisen vesialueen Drumsö-nimisestä tilasta RN:o 1⁶⁶² Lauttasaaren kylässä karttapiirroksen n:o 11301/NA 51 mukaisesti 22 700 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (22.3. 248 §).

Puutarhuri Bror-Allan Ahlbergin, rva Hjördis Eriksénin ja rva Sigrid Halmeen kanssa päätettiin suorittaa aluevaihto, jossa

A) kaupunki luovuttaa mainituille henkilöille asemakaavapiirustuksen n:o 5477 mukaisesti

a) korttelin n:o 38017 liiketalotonttiin n:o 2 kuuluvan, n. 1 305 m²:n suuruisen määräalan Malmin kylässä olevista tiloista Brusas RN:o 6⁹³ ja Dal RN:o 6¹¹⁴,

b) korttelin n:o 38031 kerrostalotonttiin n:o 1 kuuluvan, n. 66 m²:n suuruisen määräalan tilasta Dal RN:o 6¹¹⁴ ja

c) korttelin n:o 38016 yleisen rakennuksen tonttiin n:o 2 kuuluvan, n. 45 m²:n suuruisen määräalan tilasta Dal RN:o 6¹¹⁴ sekä

B) Ahlberg, Eriksén ja Halme luovuttavat kaupungille rasiuksista vapaina Malmin kylässä sijaitsevat tilat N:o 48^a RN:o 6²¹, N:o 52 & 53 RN:o 6²³, N:o 47^a RN:o 6³⁰ ja N:o 49^a RN:o 6³¹, joista he pidättävät itselleen korttelin n:o 38016 yleisen rakennuksen tonttiin n:o 2, korttelin n:o 38017 liiketalo-tonttiin n:o 2 ja korttelin n:o 38031 asunto-tonttiin n:o 1 kuuluvat määräalat asemakaavapiirustuksen n:o 5477 mukaisesti. Vaih-dossa noudatetaan seuraavia ehtoja: Ahl-berg, Eriksén ja Halme suorittavat kaupun-gille välirahana käteisellä 45 000 mk. Maini-tut henkilöt oikeutetaan pitämään hallinnas-saan kaupungille luovutettavat maa-alueet, rakennukset ja rakennelmat ilman eri kor-vausta 30.6.1968 saakka. Ahlberg oikeute-taan poistamaan kaupungille luovutettavalta alueelta kaikki kasvihuone- ja lavatarhavi-ljelyksessä ollut multa 30.6.1968 mennessä. Luovutettavat rakennukset on pidettävä palovakuutettuina niiden täydestä arvosta luovutuspäivään saakka, jolloin ne on luovu-tettava kaupungille niiden nykyistä kuntoa vastaavassa kunnossa. Kaupungin luovutet-tavaksi tuleva korttelin n:o 38017 tonttiin n:o 2 kuuluva maa-alue on maanmittaustoi-mituksessa osaksi varattu tiealueeksi (21.6. 566 §, 6.9. 659 §).

Maalarimest. Reino Kuikanmäen kanssa päätettiin suorittaa aluevaihto, jossa Kuikan-mäki luovuttaa kaupungille rasiuksista va-paana Tapanilan kylässä sijaitsevan tilan K. 362 RN:o 7¹²⁰ ja jossa kaupunki luovuttaa hänelle n. 1 800 m²:n suuruisen määräalan tilasta U. 377 RN:o 6²⁸⁸ samassa kylässä karttapiirroksen n:o 11479/NA 51 mukaisesti siten, että vaihdossa ei suoriteta välirahaa; että vaihtoon ei sisälly tilan RN:o 7¹²⁰ alueella oleva varastokoppi, joka samoin kuin alueella olevat rakennusaineet on poistettava 31.12. mennessä sillä uhalla, että ne muussa tapauksessa korvauksetta siirtyvät kaupun-

gin omistukseen; että Kuikanmäki vastaa hänelle luovutettavan määräalan erottamis-kustannuksista (24.5. 432 §).

Kiinteistölautakunta oikeutettiin teke-mään dipl.ins. Boris Heimbürgerin kanssa aluevaihto, jossa Heimbürger luovuttaa kau-pungille Mellunkylässä olevan tilan Metsä-hovi RN:o 4⁶⁹ ja kaupunki luovuttaa hänelle Marjaniemen korttelin n:o 45044 tontin n:o 6 seuraavilla ehdoilla:

1) Kaupunki suorittaa Heimbürgerille vä-lirahana käteisellä 78 000 mk.

2) Vaihdeettavien tilan ja tontin omistus- sekä hallintaoikeus siirtyvät niiden vastaan-ottajille heti. Heimbürgerillä on kuitenkin oikeus sillä ehdolla, että hän vastaa kiinteis-tön kunnossa- ja puhtaanapidosta asua tilal-la RN:o 4⁶⁹ vuokratta 31.12.1967 asti sekä, ellei tontille n:o 6 rakennettava talo ole mai-nittuun päivämäärään mennessä valmistu-nut, senkin jälkeen kaupungin määräämää kohtuullista vuokraa vastaan, kuitenkin kauintaan 31.12.1968 saakka.

3) Heimbürger vastaa siitä, että tilalla ole-va rakennus on kaupungille luovutettaessa sen nykyistä kuntoa vastaavassa kunnossa, sekä pitää rakennuksen kaupungin lukuun palovakuutettuna 64 000 mk:n arvosta 31.12. 1967 saakka.

4) Kaupunki vastaa luovuttamansa tontin erottamiskustannuksista.

5) Kaupungilla on oikeus periä luovutta-mansa tontin osalta rakennuslain mukainen korvaus kadun ja viemärin rakentamisesta aiheutuvista kustannuksista myöhemmin ra-kennuslain mukaisessa järjestyksessä.

6) Heimbürgerillä on oikeus rakentaa ja käyttää väliaikaista ajotietä tontille n:o 6 Ison-Antintie -nimisellä katualueella raken-nusviraston antamien ohjeiden mukaisesti siihen saakka, kunnes asemakaavan mukai-nen katu aikanaan valmistuu. Mainitulla katualueella olevien puiden kaatamisesta on sovittava kaupunginmetsänhoitajan kanssa.

7) Heimbürgerillä on oikeus liittää tontin n:o 6 viemäri väliaikaisesti kaupungin Ison-

Antintiehen 1.5.1967 mennessä rakennettavaan yleiseen viemärijohtoon kaupungin erikseen määräämillä ehdoilla.

8) Heimbürger vastaa siitä, etteivät hänen luovuttamaansa tilaa rasita muut kiinnitykset, velvoitteet eivätkä sitoumukset kuin

a) 17. 3. 1947 Ammattienharjoittajain Osuuskassalle vakuudeksi vahvistettu kiinnitys 7.6.1946 päivätyn, 490 000 vmk:n määräisen velkakirjan maksamisesta ja

b) 17. 3. 1947 vahvistettu kiinnitys haltijalle vakuudeksi niiden kuuden 19. 7. 1946 päivätyn velkakirjan maksamisesta, joista n:o 1—4 ovat kukin määrältään 100 000 vmk sekä n:o 5 ja 6 kumpikin 50 000 vmk.

9) Muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan määräämiä lisäehtoja (8.2. 114 §).

Bostads Ab Sydremmaren -nimisen asunto-osakeyhtiön kanssa päätettiin suorittaa aluevaihto, jossa yhtiö luovuttaa kaupungille ratuksista vapaana Vuosaaren v. 1963 vahvistetun rakennuskaavan mukaisen korttelin n:o 98 rakennuspaikkaa n:o 1 vastaavan, n. 5 500 m²:n suuruisen määräalan Vuosaaren kylän Henriksberg-nimisestä tilasta RN:o 1¹⁷⁷ ja jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle kahden kerrostalon rakentamista varten valtion asuntolainan turvin asemakaavaluonnoksen n:o 5939 mukaisen, korttelin n:o 49a tonttia n:o 1 vastaavan n. 5 560 m²:n suuruisen määräalan Vuosaaren kylän tiloista Marielund RN:o 2⁹³, Postlars RN:o 2¹⁰⁴ ja Rastböle RN:o 3²⁷³. Yhtiö suorittaa vaihdossa kaupungille välirahana käteisellä 12 500 mk ja huolehtii omalla kustannuksellaan sille luovutettavan tontin saattamisesta rakennuskelpoiseen kuntoon kaupungin ao. viranomaisten ohjeiden mukaisesti. Helsingiläistä työvoimaa oli käytettävä vähintään 95 % ja tätä ehtoa oli noudatettava, sikäli kuin se ei ollut ristiriidassa asuntohallituksen asettamien vastaavien ehtojen kanssa. Kadun ja viemärin rakentamisesta perittäviä kustannuksia koskeva ehto oli tavanmukainen (6.9. 660 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan

A) ottamaan vastaan korvauksetta Lohjan Kalkkitechdas Oy:ltä yhteensä noin 30 ha:n suuruiset määräalat Vuosaaren kylässä olevista tiloista Tallbo RN:o 1³⁵, Berget RN:o 1³⁹, Kangas RN:o 1⁵⁷, Trollebo RN:o 1⁵⁸, Nummi RN:o 1⁵⁹, Henriksberg I RN:o 1⁷⁹, Saseka I RN:o 1¹⁷⁶, Henriksberg RN:o 1¹⁷⁷, Sommarro RN:o 2¹⁰, Harju RN:o 2³⁸, Kanerva RN:o 2⁴⁰, Backa RN:o 2⁴⁶, Saseka III RN:o 2⁵⁰, Marielund RN:o 2⁹³, Postlars RN:o 2¹⁰⁴, Enrisbusken RN:o 4¹⁰, Sommarsol RN:o 4¹¹, Tiehaara RN:o 4³⁷, Skata RN:o 4⁷⁰, Stenbacken RN:o 4⁷⁴ ja Saseka V RN:o 4⁸⁵ karttapiirroksen n:o 11421/NA 51 mukaisesti sillä ehdolla, että Vuosaaren rakennuskaavan mukaisilla Vuosaarentie ja Itäreimarintie nimisillä tiealueilla olevat kaksi saunarakennusta jäävät yhtiön omistukseen ja että yhtiö oikeutetaan pitämään ne paikoillaan korvauksetta toistaiseksi, kunnes kaupunki tarvitsee niiden rakennuspaikkoja kaupungin tarpeita varten, jolloin yhtiö sitoutuu luovuttamaan ne korvauksetta kaupungille,

B) suorittamaan Lohjan Kalkkitechdas Oy:n kanssa aluevaihdon, jossa yhtiö luovuttaa kaupungille yhteensä n. 8 300 m²:n suuruiset määräalat Vuosaaren kylässä olevista tiloista Henriksberg RN:o 1¹⁷⁷, Marielund RN:o 2⁹³ ja Postlars RN:o 2¹⁰⁴ sekä jossa kaupunki luovuttaa yhtiölle samassa kylässä olevista mainituista tiloista ja tilasta Saseka III RN:o 2⁵⁰ yht. noin 3 600 m²:n suuruiset määräalat karttapiirroksen n:o 11422/NA 51 mukaisesti sillä ehdolla, ettei vaihdossa suoriteta välirahaa, ja

C) ottamaan vastaan korvauksetta Lohjan Kalkkitechdas Oy:ltä Vuosaaren kylässä olevista tiloista Henriksberg I RN:o 1⁷⁹, Marielund RN:o 2⁹³ ja Postlars RN:o 2¹⁰⁴ yhteensä n. 12 400 m²:n suuruiset määräalat karttapiirroksen n:o 11423/NA 51 mukaisesti (24.5. 433 §).

Vuosaaren alueliitosta varten v. 1966 asettivat Helsingin maalaiskunta ja Helsingin kaupunki neuvottelukunnan, joka antamassaan mietinnössä (khn mtö n:o 4/1965) mm.

katsoi, että maalaiskunnan alueella olevien, kaupungin omistamien maa-alueiden sekä kaupungin alueella olevien, maalaiskunnan omistamien maa-alueiden omistusoikeus olisi järjestettävä siten, että alueet siirtyisivät sen kunnan omistukseen, jonka alueella ne ovat. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan tekemään Helsingin maalaiskunnan kanssa seuraavan aluevaihtosopimuksen:

1. Helsingin kaupunki luovuttaa rasi-
tuksista vapaina Helsingin maalaiskunnalle maalaiskunnan Tikkurilan kylässä sijaitsevat tilat Hiekka RN:o 1⁵⁷, Hiekka 2 RN:o 1⁶⁵, Hiekka 1 RN:o 1⁶⁷, Hiekka 3 RN:o 3⁴⁵, N:o 1 RN:o 5⁷⁵, N:o 2 RN:o 5⁷⁷, N:o 3 RN:o 5⁷⁹, N:o 6 RN:o 5⁸¹, N:o 7 RN:o 5⁸³ ja N:o 8 RN:o 5⁸⁵.

2. Helsingin maalaiskunta luovuttaa rasi-
tuksista vapaina Helsingin kaupungille kau-
pungin Tuomarinkylässä sijaitsevan Pelto-
nimisen tilan RN:o 1¹⁶ ja Tapanilan kylässä
sijaitsevan Kunnalliskoti-nimisen tilan RN:o
7⁵⁴² rakennuksineen.

3. Vaihdossa ei suoriteta välirahaa.

4. Kaupungin omistamat tilat siirtyvät
maalaiskunnan hallintaan seuraavina ajan-
kohtina:

Tilat RN:o 5⁷⁵, 5⁷⁷, 5⁷⁹, 5⁸¹, 5⁸³ ja 5⁸⁵ kau-
pantekohetkellä, tilat RN:o 1⁵⁷, 1⁶⁵ ja 1⁶⁷
tammikuun 1 päivänä 1968 sekä tila RN:o
3⁴⁵ tammikuun 1 päivänä 1969, mihin määrä-
aikoihin mennessä kaupungilla on oikeus
poistaa tilojen alueella olevat murskevaras-
tot. Maalaiskunnalla on kuitenkin oikeus jo
vuoden 1967 aikana suorittaa tiloilla RN:o
1⁵⁷, 1⁶⁵ ja 1⁶⁷ maantasaustöitä, jotka eivät
vaikeuta murskeen varastointia eivätkä pois-
kuljetusta, sekä panna vireille asemakaavan
vahvistusmenettely, joka mm. tarkoittaa
pysäköintialueen sijoittamista tilojen RN:o
1⁵⁷, 1⁶⁵ ja 1⁶⁷ alueelle.

Maalaiskunnan omistamat tilat siirtyvät
kaupungin hallintaan kaupantekohetkellä,
lukuun ottamatta tilan RN:o 7⁵⁴² rakennus-
paikkoja ja niillä olevia rakennuksia, joiden
osalta noudatetaan seuraavia ehtoja:

a) Rakennukset jäävät maalaiskunnan hal-
lintaan kauintaan 31.12.1976 saakka.

b) Mikäli maalaiskunta haluaa luovuttaa
rakennukset ennen a) kohdassa mainittua
määräaikaa, maalaiskunnan tulee ilmoittaa
siitä lokakuun loppuun mennessä kaupun-
gille, jolloin hallintaoikeus päättyy saman
vuoden joulukuun viimeisenä päivänä.

c) Mielisairasosaston rakennuksista kau-
pungille suoritettava vuotuinen vuokramaksu
on 17 100 mk ja muista rakennuksista 20 900
mk 31.12.1967 saakka.

d) Vuokramaksu on suoritettava vuosit-
tain kesäkuussa kaupungin rahatoimistoon.

e) Tammikuun 1 päivästä 1968 alkaen on
vuotuinen vuokramaksu riippuva sosiaali-
ministeriön sosiaalisen tutkimustoimiston las-
kemasta virallisesta elinkustannusindeksistä
»lokakuu 1951 = 100» siten, että perusvuosi-
vuokrana vuokran vaihteluita laskettaessa
pidetään 9 000 mk mielisairasosaston raken-
nuksista ja 11 000 mk muista rakennuksista
sekä perusindeksinä pistelukua 100 ja että
vuokra kunkin kalenterivuoden aikana koro-
tetaan tai alennetaan niin monella täydellä
kymmenellä prosentilla perusvuokrasta, kuin
edellisen kalenterivuoden keskimääräinen
elinkustannusindeksi on täysinä kymmeninä
prosentteina perusindeksiä suurempi tai pie-
nempi.

f) Maalaiskunta vastaa rakennusten ja nii-
hin liittyvien maalaiskunnan käyttöön jää-
vien rakennuspaikkojen kunnossa- ja puh-
taanapidosta.

g) Maalaiskunta pitää luovutettavat ra-
kennukset palovakuutettuina niiden täydestä
arvosta siihen saakka, kunnes rakennukset
siirtyvät kaupungin hallintaan.

5. Asianosaiset vastaavat luovuttamiinsa
alueisiin kohdistuvista maksuista, jotka kos-
kevat aikaa ennen alueen hallinnan luovutta-
mista, vaikka maksut lankeaisivatkin mak-
settaviksi vasta sanotun ajankohdan jälkeen.

6. Vaihtoon ei sisälly mitään irtainta omai-
suutta eikä irtaimiston luovuttamisesta ole
tehty eri sopimusta (21.6. 564 §).

Tonttien myynti. Asunto Oy Kuusiniementie 6 -nimiselle yhtiölle päätettiin myydä Kuusisaarella olevan korttelin n:o 30073 asuntotonttiin n:o 7 kuuluva, n. 404 m²:n suuruinen maa-ala yleisestä alueesta 30 K. 11¹ tonttijakokartan n:o 2653 mukaisesti 20 200 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (10.5. 374 §).

Malmin Kaupalliset Oppilaitokset Oy:lle päätettiin myydä 7 189.6 m²:n suuruinen osa korttelin n:o 38067 tontista n:o 2 kaupunginvaltuuston v. 1936 ja 1950 vahvistamilla oppikoulutonttien luovutusehdoilla sekä 71 896 mk:n suuruisesta kauppahinnasta (8.3. 191 §, 24.5. 429 §).

Suomen Luonnonvarain Tutkimussäätiölle päätettiin myydä Herttoniemen korttelin n:o TK 43012 tontti n:o 5 rasituksista vapaana 252 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta siten, että ostaja sitoutuu maksamaan enintään 252 000 mk:n suuruisen lisäkorvauksen siinä tapauksessa, että tontin käyttötarkoitusta myöhemmin muutetaan asemakaavan muutoksella. Korvaus sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että se vastaa pistelukua 180 ja että indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä pisteinä. Hitsaajatalo Oy:n ja kaupungin välinen, ko. tonttia koskeva vuokrasopimus n:o 6769 puretaan kauppakirjan allekirjoittamista seuraavan vuosineljänneksen päättyessä (22.2. 158 §).

Kiinteistölautakunta oikeutettiin myymään A) Asunto Oy Kontulankaari 2 -nimiselle yhtiölle korttelin n:o 47020 asuntotonttiin n:o 1 kuuluva, n. 2 357 m²:n suuruinen määräala Stormåsa-nimisestä tilasta RN:o 1⁴ Mellunkylässä tonttijakokartan n:o 2517 mukaisesti 283 100 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta, B) myymään Asunto Oy Kontulankaari 4 -nimiselle yhtiölle korttelin n:o 47020 asuntotonttiin n:o 2 kuuluva, n. 1 280 m²:n suuruinen määräala Stormåsa-nimisestä tilasta RN:o 1⁴ Mellunkylässä em. tonttijakokartan mukaisesti 72 200 mk:n suuruisesta käteisellä suoritettavasta kauppa-

hinnasta ja C) myymään Asunto Oy Keinulaudantie 5 -nimiselle yhtiölle korttelin n:o 47016 autopaikkatonttiin n:o 1 kuuluva, n. 3 256 m²:n suuruinen määräala samasta tilasta tonttijakokartan n:o 2338 mukaisesti 53 000 mk:n käteisellä suoritettavasta kauppahinnasta (21.6. 565 §, ks. s. 82).

Muuttaen v. 1961 tontin luovuttamisesta valtiolle Tyttönormaalilyseota varten tekemäänsä päätöstä kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan muuttamaan Etelä-Haagan korttelin n:o 29053 tonttia n:o 2 koskevan kauppakirjan ja siihen liittyvän velkakirjan ehtoja siten, että tontille saadaan rakentaa Tyttönormaalilyseon asemesta yhteislyseotyyppinen normaalilyseo (18.10. 790 §).

Alueiden varaamista käsi- ja pienteollisuusyrityksille tarkoittavassa aloitteessaan mainitsivat vt Heikkonen ym. mm., että näitä yrityksiä, joilla paitsi elinkeinolämän kehittymisen kannalta on yhä lisääntyvä merkitys myös maan työllisyyspolitiikassa, oli Helsingissä n. 7 000. Työtä nämä yritykset antavat n. 60 000 helsinkiläiselle ja toimeentulon yli 200 000 pääkaupunkilaiselle. Sopivien pienteollisuustonttien puutteen takia oli kuitenkin voitu havaita pienteollisuuden siirtymistä pois Helsingistä suurteollisuuden esimerkkiä noudattaen. Tilanteen helpottamiseksi oli kaupunki laadittanut Tattarisuon pienteollisuus- ja varastoaluesuunnitelman, jonka mukaan Tattarisuo täytettäisiin n. 1.5 m:n paksuisella täytemaakerroksella, jolloin paikoin 27 m:n syvyyteen ulottuvan suon kantavuuden oletetaan lisääntyvän varasto- ja keveiden teollisuuskiinteistöjen tarvetta vastaavaksi. Tuntui kuitenkin arveluttavalta rakentaa pienteollisuuskiinteistöjä näin kalliita perustamiskustannuksia vaativalle ja kuitenkin varsin epävarmalle maapohjalle. Teollisuuskiinteistön rakentavayrittäjä joutui mm. alttiiksi moninkertaisille vuosikorjauskustannuksille sekä epävarman maapohjan aiheuttamalle riskille. Nämä syyt olivat aiheuttaneet haluttomuutta tonttien vuokrasopimusten tekemiseen ja oli jo tehtyjä vuok-

rasopimuksia jouduttu purkamaan. Aloitteentekijät ehdottivat, että Tattarisuon täyttämistyö suoritettaisiin suunniteltua keveämmin ja halvemmin kustannuksin ja sinne sijoitettaisiin sellaista kaupungin alueella esiintyvää toimintaa, johon maapohjan kantavuus varmasti riittäisi ja näin voitaisiin ehkä vapauttaa asemakaavassa kevyempään tarkoitukseen suunniteltuja, mutta kantavuudeltaan teollisuudelle sopivia maa-alueita pienteollisuuden käyttöön. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan kaavoitetut tai suunnitteilla olevat pienteollisuusalueet olivat riittämättömät jo pelkästään kaupungin omistamilta alueilta pois siirtyvän pienteollisuuden tarpeita ajatellen. Kaupungin mahdollisuus ohjata Kantakaupungista pois siirtyvää pienteollisuutta riippui olennaisesti tulevista aluehankinnoista. Tattarisuon alue soveltuisi parhaiten varastoille jassellaiseen toimintaan, jossa tullaan toimeen tilapäisluonteisilla kevyillä rakennuksilla. Kaupunginvaltuusto päätti, todetessaan kaupunginhallituksen selvityksen perusteella pienteollisuuteen sopivien tonttialueiden puutteen, kehottaa kaupunginhallitusta asettamaan yritystoimintaa ja kaavoitusta tuntevista asiantuntijoista sekä luottamusmiehistä kokoonpannun erityisen toimikunnan laatimaan kaupunginhallitukselle selvityksen teollisuus- ja liiketonttien hankintaan liittyvistä toimenpiteistä sekä tarkoituksiin sopivien järjestelyjen mahdollisista vaihtoehdoista (19.4. 331 §).

*Kiinteän omaisuuden vuokra-
ja muuta nautinto-oikeutta
koskevat asiat*

Jakomäen liiketonttien luovutusmuodon määrittäminen. Kaupunginvaltuusto päätti määrätä Jakomäen korttelin n:o 41219 ostokeskustontin n:o 1 luovutusmuodoksi vuokrauksen ja oikeuttaa kiinteistölautakunnan vuokraamaan ko. tontin seuraavilla ehdoilla:

1) Lautakunta määrää vuokra-ajan alkamisajankohdan. Vuokra-aika päättyy 31.12. 2000.

2) Vuosivuokraa määrittäessä pidetään virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavana tontin huoneyksikköhintana 3 750 mk ja indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina. Työliikkeiden osalta vuokra määrätään sinä aikana, jolloin tiloja käytetään mainittuun tarkoitukseen, noudattaen »pistelukua 100 vastaavaa 1 500 mk:n huoneyksikköhintaa.

3) Korvauksena osallistumisesta yhteiseen väestönsuojaan peritään huoneistoneliometriä kohden 42.50 mk, mikä on maksettava 6 kk:n kuluessa vuokrasopimuksen allekirjoittamisesta.

4) Muutoin noudatetaan lautakunnan määrittämiä vuokrausehtoja.

Samalla kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan määräämään Jakomäen muiden liiketonttien ja liiketilojen vuokrat sekä kalliosuojakorvaukset em. perusteiden mukaisiksi (10.5. 377 §).

Laajasalon eteläisen liikekeskustontin luovutusmuodon vahvistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti, että Laajasalon eteläisen osan liikekeskustontin luovutusmuodoksi vahvistetaan vuokraus ja että kiinteistölautakunta oikeutetaan vuokraamaan mainittu tontti seuraavilla ehdoilla:

1) Lautakunta määrää vuokrakauden alkamisajankohdan. Vuokra-aika päättyy 31.12.2000.

2) Vuosivuokraa määrittäessä pidetään tontin huoneyksikköhintana 3 750 mk, mikä vastaa virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100, ja indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina. Työliikkeiden osalta vuokra määrätään noudattaen pistelukua 100 vastaavaa huoneyksikköhintaa 1 500 mk sinä aikana, jolloin tiloja käytetään mainittuun tarkoitukseen.

3) Muutoin noudatetaan kiinteistölautakunnan

kunnan määäämiä vuokrausehtoja (7.6. 484 §).

Edelleen kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan Laajasalon Yliskylän luoteisosan korttelin n:o 49056 liiketontin n:o 6 seuraavilla ehdoilla:

1) Kiinteistölautakunta määrää vuokrauden alkamisajankohdan. Vuokrakausi päättyy 31.12.2025.

2) Vuokraa määrättäessä pidetään virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavana tontin perusvuosivuokrana 3 325 mk ja indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina.

3) Muutoin noudatetaan soveltuvin osin tavanomaisia asuntotonttien vuokrausehtoja ja kiinteistölautakunnan määäämiä lisäehtoja (8.11. 839 §).

Tonttien vuokraaminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan jäljempänä mainitut tontit eräillä ehdoilla seuraaville yhtiöille ym.:

Asemakaavan muutoksen vahvistamisen jälkeen Kiinteistö Oy Keskuskatu 7 -nimiselle yhtiölle lupa käyttää toistaiseksi 6 kk:n irtisanomisajoin Keskuskatu 7:n edustalla olevaa kadunalaista tilaa autopaikka- ja liikennealueena. Vuosivuokra on 13 300 mk 31.3. 1969 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 7 000 mk (21.6. 563 §);

16. kaupunginosan korttelin n:o 729 tontti n:o 3 Raajarikkojen koulusäätiölle aivovauriolasten sisäoppilaitosta varten ajaksi 1.4. 1967—31.12.2030. Vuosivuokrana pidetään 9 880 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 5 200 mk ja että indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina. Vuokrasta peritään kuitenkin ainoastaan puolet niin kauan, kuin tontille tu-

levaa rakennusta käytetään mainittuun tarkoitukseen (5.4. 281 §);

28. kaupunginosassa Metsälässä Asesepäntien jatkeen pohjoispuolella sijaitsevista tiloista RN:o 3¹ ja 1⁶ muodostettava, asema-kaavaosaston piirustukseen n:o 5724 merkitty n. 15 000 m²:n suuruinen määräala Helsingin Kaukokiito Oy:lle tavara-aseman rakentamista varten ajaksi 1.6.1967—31.5.1972 Vuosivuokra on 25 400 mk 31.3.1968 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 14 100 mk (11.1. 24 §);

29. kaupunginosan korttelista n:o 29108 kiinteistölautakunnan tarkemmin määrättävä alue Union Öljy Oy:lle Haagan ammattikoulun autonhuoltajan opintolinjan oppilaiden kouluttamiseen tarvittavaa koulutus-huoltoasemaa varten. Vuokra-aika on 10 v ja kiinteistölautakunta määrää vuokrakauden alkamisajankohdan. Virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 1 000 mk (7.6. 485 §);

Pohjois-Haagan korttelin n:o 29110 tontti n:o 1 Helsingin kaupungin 400-vuotiskotisäätiölle ajaksi 1.1.1967—31.12.2025. Vuosivuokra on 25 992 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen se sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 13 680 mk. Vuokraa ei kanneta siltä ajalta, jolloin tontille rakennettavia rakennuksia käytetään helsinkiläisten vanhusten asuntolana (6.9. 666 §);

Paloheinän asemakaavaluonnoksen mukaisen korttelin n:o 35036 yleisen rakennuksen tontti De Gamlas Vänner -nimiselle yhdistykselle vanhainkotia varten. Kiinteistölautakunta määrää vuokrakauden alkamisajankohdan, joka päättyy 31.12.2030. Vuosivuokrana pidetään 8 664 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100»

siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 4 560 mk ja että indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina. Kiinteistölautakunnalla on oikeus tarkistaa vuokra rakennusoikeuden muutosta vastaavaksi asemakaavan tultua vahvistetuksi. Vuokraa ei peritä niin kauan kuin tontille rakennettavaa rakennusta käytetään vanhainkotitarkoitukseen (15.11. 868 §);

Pukinmäen korttelin n:o 37035 tontti n:o 7 asemakaavan vahvistamisen jälkeen Kumpulän yhteiskoulun tuki -yhdistykselle lautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2025 saakka. Tontin vuosivuokra on 45 450 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen se sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 25 300 mk. Vuokraa ei kanneta siltä ajalta, jolloin tonttia käytetään yksinomaan oppikoulutarkoituksiin (6.9. 667 §);

Malmin korttelin n:o 38092 tontti n:o 7 Hermannin Laatikkotehdas Oy:lle laatikko-tehtaan rakentamista varten ajaksi 1.5.1967—30.4.1972. Vuosivuokra on 6 600 mk 31.3.1968 saakka, minkä jälkeen se sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 3 672 mk. Kaupungilla on oikeus korottaa vuokraa 30 %:lla sen jälkeen, kun tontin kohdalla oleva katu on rakennettu. Samalla kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan vuokraamaan korttelin muut jäljellä olevat tontit vastaavanlaisilla ehdoilla (11.1. 23 §);

Malmin korttelin n:o 38127 tontti n:o 5 Jehovan Todistajat Käpylän seurakunta -nimiselle uskonnolliselle yhdyskunnalle sen jälkeen, kun tontti kokonaisuudessaan on tullut kaupungin omistukseen ja kun tonttia koskeva asemakaavan muutos, jossa tontti merkitään yleisen rakennuksen tontiksi, on vahvistettu, seurakuntatalon rakentamista varten ajaksi 1.6.1967—31.5.2017. Vuosivuokrana peritään 945 mk 31.12.1968 saakka,

minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 525 mk (10.5. 376 §, ks. s. 81);

39. kaupunginosan Tapanilan kylästä tilan RN:o 7⁶²⁰ länsiosasta n. 4 500 m²:n suuruinen alue Suoja-Pirtti-yhdistykselle tai sen toimesta perustettavalle säätiölle alkoholistien hoitokodin rakentamista varten. Vuosivuokra on 12 350 mk 31.3.1969 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 6 500 mk ja että indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina. Vuokraajalla on oikeus saada vuokra-aika pidennetyksi 31.12.2020 saakka alueen asemakaavan vahvistamisen ja tonttijaon hyväksymisen jälkeen. Vuokraa ei peritä ajalta, jolloin aluetta käytetään yksinomaan alkoholistien hoitokitarkoitukseen (6.9. 670 §);

Herttoniemen korttelin n:o 43012 tontti n:o 9 toiminimi A-lehdet O. Lyytikäinen ja Kumpille asemakaavan muutoksen vahvistamisen jälkeen lehtitalon rakentamista varten 31.12.2000 saakka. Tontin vuosivuokra on 36 500 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen se sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 19 200 mk (6.9. 669 §);

Etelä-Suomen Voima Oy:lle Herttoniemen muuntoasemalta Mellunkylän kautta kaupungin rajalle kahta voimajohtoa varten linja-alueet tilojen Herttoniemi RN:o 5³³ ja Mäkelä RN:o 4²²⁷ Herttoniemen kylässä, Vartio RN:o 2¹⁰⁷⁰, Kärrmo RN:o 5⁷¹¹, Kärrmo II RN:o 5⁶⁷³ Vartiokylän kylässä, Annasäng RN:o 1⁴²⁵, Mäenrinne RN:o 1⁵⁴⁵, Rödslan I RN:o 1⁴²⁹, Haka RN:o 2⁴, Haka I RN:o 3⁵, Kastelli RN:o 4¹¹⁴, Vuorela RN:o 4¹¹⁶, Uusilta RN:o 2¹²⁴ ja Kajasaaker RN:o 1⁴²⁶ Mellunkylän kylässä sekä yleisten alueiden Df¹, Bo¹, Df¹, Bn¹ ja Db¹ alueelta asemakaava-

osaston piirustuksen n:o 5923 mukaisesti. Vuokra-aika on 50 v 1.1.1968 lukien. Vuokramaksu on 12 500 mk ja se suoritetaan kerta-kaikkisena korvauksena kokonaisuudessaan kaupungin rahatoimistoon sopimuksen allekirjoittamisen jälkeen (29.11. 895 §);

Puotinharjun korttelin n:o 45063 tontti n:o 1 Puotinharjun Oppikouluyhdistykselle kiinteistölautakunnan määräämästä ajankohdasta lukien 31.12.2025 saakka. Tontin vuosisvuokra on 29 650 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen se sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosisvuokrana pidetään 15 600 mk, indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina. Vuokraa ei kanneta siltä ajalta, jolloin yhdistys käyttää tonttia yksinomaan oppikoulutarkoituksiin (6.9. 668 §);

Kontulan korttelin n:o 47028 tontti n:o 2 Asunto Oy Kotikonnuntie 2 -nimiselle yhtiölle Arava-osaketalon rakentamista varten ja saman korttelin tontti n:o 4 Kiinteistö Oy Ostostie 2 -nimiselle yhtiölle Arava-vuokratalon rakentamista varten ajaksi 1.7.1967—31.12.2030. Vuosisvuokrana peritään tontin n:o 2 osalta 22 270 mk ja tontin n:o 4 osalta 33 575 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen vuokrat sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosisvuokrana pidetään tontin n:o 2 osalta 11 721 mk ja tontin n:o 4 osalta 17 671 mk; saman korttelin tontti n:o 3 Autopaikoitus Oy Kotikonnuntie 2 -nimiselle yhtiölle autojen pysäköintitarkoituksiin ajaksi 1.7.1967—31.12.2030. Vuosisvuokrana peritään 3 776 mk 31.12.1967 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosisvuokrana pidetään 1 987.50 mk. Indeksien vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina (20.9. 709 §);

Asuntotuotantokomitean toimesta perus-

tettavalle Kiinteistö Oy Kentulankaari 7 nimiselle yhtiölle A) 47. kaupunginosan osa-alueen korttelin n:o 47 026 tontti n:o 5 ajaksi 16.10.1967—31.12.2030. Vuosisvuokrana peritään 65 977 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951=100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosisvuokrana pidetään 34 725 mk; sekä korttelin n:o 47 026 tontti n:o 1 ajaksi 16.10.1967—31.12.2030. Vuosisvuokrana peritään 5 130 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951=100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosisvuokrana pidetään 2 700 mk (8.11. 840 §).

Vuokraehtojen muuttaminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan muuttamaan Stiftelsen Botby svenska samskola -nimisen säätiön kanssa v. 1965 tehtyä ja Vartiokylän korttelin n:o 45 090 tonttia n:o 1 vastaavaa aluetta koskevaa vuokrasopimusta siten, että sopimus tarkoittaa korttelin n:o 45090 tonttia n:o 2 muiden vuokraehtojen jäädessä entiselleen (4.10. 745 §).

Muuttaen v. 1965 Myllypuron ostoskeskustontin vuokraamisesta tekemäänsä päätöstä kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan muuttamaan 1.7. lukien Myllypuron korttelin n:o 45142 ostoskeskustonttia n:o 3 koskevaa vuokrasopimusta vuokramaksun ja kalliosuojakorvauksen osalta sillä ehdolla, että vuokraaja suorittaa kalliosuojakorvauksen maksamiselle myönnettyistä lykkäyksistä aiheutuneet viivästyskorot 30.6. mennessä siten, että vuosisvuokrana peritään 38 000 mk 31.12.1968 saakka, minkä jälkeen vuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951=100» siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosisvuokrana pidetään 20 000 mk. Indeksien vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina ja kiinteistölautakunnalla on oikeus tarkistaa tontin vuokra huoneistojen pinta-alan mahdollisesti muuttuessa. Vuokraaja on vel-

vollinen osallistumaan kaupungin toimesta rakennettavan yhteisen kalliosuojan rakennuskustannuksiin huoneistoneeliometriä kohden lasketulla 17 mk:n suuruisella kustannusosuudella, mikä on suoritettava 31.8. mennessä (10.5. 378 §).

Espoon kauppialalle Suurhuopalahden kylässä olevasta tilasta Alberga RN:o 2¹¹⁶⁹ lastentarhan ja terveystoimiston rakentamista varten v. 1966 vuokratun alueen vuokrausehtoja päätettiin muuttaa siten, että aluetta saadaan käyttää vain lastentarhaa ja vanhusten asuntolaa varten (29.11. 893 §).

Eräiden vuokra-aikojen pidentäminen. Tähtitieteelliselle Yhdistykselle Ursalle sen omistamaa tähtitornia varten Kaivopuistosta vuokratun n. 30 m²:n suuruisen alueen 31.12.1966 päättynyttä vuokra-aikaa päätettiin jatkaa 31.12.1976 saakka muutoin entisin ehdoin, paitsi että korvauksena alueen käytöstä peritään 40 mk vuodelta. Yhdistys oikeutettiin kantamaan pääsymaksuna mainittuun tähtitorniin 2 mk henkilöltä kuitenkin niin, että lapsilta ja sotilailta saadaan periä enintään 1 mk henkilöltä (24.5. 430 §).

Kiinteistölautakunta oikeutettiin pidentämään Osuuskunta Suomen Messuille vuokratun C-messuhallin alueen vuokra-aikaa 31.12.1968 saakka entisillä ehdoilla sekä lisäksi seuraavilla ehdoilla: että kaupunki saa hallin hallintaansa vuosittain ajaksi 15.10.—15.4., mikäli messujen näyttelyohjelma antaa siihen mahdollisuudet, että kaupungilla on oikeus sallia hallitilojen käyttö myös seurojen maksullisiin kilpailutilaisuuksiin, että vuokraaja vastaa koko vuoden ajalta vuokra-alueen siistimisestä ja rakennuksen ulkopuolen puhtaanapidosta aiheutuvista kuluista sekä että urheilu- ja ulkoilulautakunnalla on yksin oikeus päättää hallitilojen käytöstä urheilutarkoituksiin sinä aikana, jolloin rakennus on kaupungin hallinnassa (5.4. 280 §).

Vuokrien tarkistaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaen v. 1963 Temppeleikution kirkkotontin vuokraamisesta teke-

määnsä päätöstä oikeuttaa kiinteistölautakunnan määräämään Helsingin suomalaisille ja ruotsalaisille ev. luterilaisille seurakunnille vuokratun Etu-Töölön korttelin n:o 426 tontin n:o 1 vuosisuokran 1.7. lukien siten, että virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951=100» pistelukua 100 vastaavana perusvuosisuokrana pidetään 6 000 mk ja että indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina, kuitenkin siten, että niin kauan kuin tontille rakennettavien tilojen käyttö tapahtuu kiinteistölautakunnan v. 1966 hyväksymien piirustusten mukaisesti, perittävä vuokra määrätään siten, että pistelukua 100 vastaavana perusvuosisuokrana pidetään 3 400 mk, jonka katsotaan vastaavan vuokraa 34 huoneyksiköltä, ja että kaupungilla on oikeus tarkistaa vuokra suhteellisesti siinä tapauksessa, että tontille rakennetaan enemmän kuin 60 huoneyksikön edellyttämä määrä (22.3. 250 §).

Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan korottamaan Etelä-Kaarelan korttelin n:o 33039 tonttia n:o 17 vastaavan alueen, jonka nykyisinä vuokraajina ovat kauppias Viljo Kotiranta ja hänen vaimonsa Laila Kotiranta, virallisen elinkustannusindeksin »lokakuu 1951=100» pistelukua 100 vastaavan perusvuosisuokran 1.7. lukien 847.50 mk:ksi (24.5. 423 §).

Kauppatorin hallin korjaustöiden yhteydessä tehtäviä terveydenhoitoviraston esittämiä muutostöitä varten kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan ylittämään kertomusvuoden talousarviossa kauppahallien korjaustöitä varten merkittyä määrärahaa enintään 66 500 mk:lla (10.5. 380 §).

Toimenpiteisiin ryhtymisestä asumiskustannusten alentamiseksi koskevassa aloitteessaan esittivät vt Jokinen ym., että kohtuuttomien yrittäjävoittojen ja korkean korkokannan ohella vaikuttaa asumiskustannusten kalleuteen eniten tonttien hinnat ja vuokrat. Kaupungin luovuttamien tonttien luovutusehtojen ja tontinvuokrien on todettu olevan hyvin erilaisia. Teollisuustonttien vuokrat

ovat yleensä vain 1—50 penniä m²:ltä, kun taas monet asumiseen käytettyjen tonttien vuokrat ovat ensinmainittuihin verrattuina monikymmenkertaiset. Vakaalla hallintaoikeudella on mm. luovutettu 1974 tonttia 3 p:n vuotuista tonttiveroa vastaan. Erityisen raskaiksi ovat asumiskustannukset muodostuneet alueilla, joissa asukkaat itse ovat maksaneet jo rakennusvaiheessa katu- jen, viemäreiden ja puistojen rakentamiset, sekä sen lisäksi maksavat 17 mk asunoneliömetriä kohden kalliosuojien rakentamiskustannuksista. Olisi aiheellista selvittää kysymys asuntotonttien arviohintoihin perustuvien perusvuokrien kohtuullisuudesta sekä nideksiehtojen poistamisesta tai lieventämisestä. Lopuksi aloitteentekijät esittivät, että kiireellisesti suoritettaisiin selvitys siitä, joutuvatko asukkaat eräissä tapauksissa suorittamaan ylimääräisiä korvauksia kunnallisteknillisten töiden johdosta, että kaupungin vuokraamien asuntotonttien luovutus- ja vuokraehdoista poistettaisiin kalliosuojan rakentamiskustannusten korvausta koskevat ehdot ja perityt korvaukset palautettaisiin asukkaille sekä suoritettaisiin tutkimus kaupungin tonttien luovutusehdoissa ja vuokra- perusteissa olevista epäkohdista ja valtuustolle tehtäisiin esitys asuntotonttien vuokrien tarkistamisesta siten, että asumiskustannuksia voitaisiin tältä osin alentaa ja että keinottelu ja väärinkäytökset kaupungin luovuttamilla tonteilla voitaisiin vastaisuudessa estää. Kiinteistölautakunta tote- si, että paitsi tonttien vuokria ja hintoja, vaikuttavat asumiskustannuksiin myös mm. rakennuskustannukset, jotka v:sta 1960 läh- tien ovat nousseet 37 %. Rakennuskustan- nusten osatekijöistä ovat eniten kohonneet palkat, 67 %. Lautakunnan tiedossa ei ollut tapauksia, joissa vuokraoikeudesta olisi luovuttu korkean vuokran takia. Pienteolli- suus- ja varastotonttien vuokrat ovat yleensä 1—1.50 mk/m²/v. Kahden esim. 4 000 m²:n suuruisen teollisuus- ja asuntotontin vuokraa vertailtaessa voitiin todeta seuraavaa: teol-

lisuustontti on v. 1966 vuokrattu Hertto- niemestä ja asuntotontin vuokra määräytyy 1 500 mk:n huoneyksikköhinna perusteella arvioitun tehokkuusluvun ollessa 0.7, jolloin rakennusoikeus on 2 800 m² eli 80 huoneyk- sikköä. Tonttien vuosivuokrat ovat tällöin seuraavat:

teollisuustontti 30 000 mk
(ind. 180) = 7.50 mk/m²
asuntotontti 10 800 mk
(ind. 180) = 2.70 mk/m²

Kaupunki perii osuutensa vuokran muo- dossa, joka on 5 % tontin arviohinnasta. Mikäli kaupunki luovuttaa tontteja omistus- oikeudella, niiden hintaan sisältyvät korvauk- set kadun ja viemärin rakentamisesta peri- tään kokonaisuudessaan samalla kertaa. Yk- sityisten omistamien tonttien korvaukset peritään rakennuslaissa säädettyjen kaupun- ginvaltuuston määräämien perusteiden mu- kaisesti. Kaupungilla on oikeus periä va- kaalla hallintaoikeudella luovutetuista ton- teista tonttiveroa. Vero määrättiin myöhem- min suoritettavaksi myös täydellä omistus- oikeudella luovutettujen tonttien osalta. Aloitteessa tarkoitetut 1974 tonttia lienevät niitä, joiden omistajat v:n 1948 tulojen pe- rusteella laaditun kanto- ja maksuluettelon mukaan suorittivat tonttiveroa (ks. v:n 1950 kert. s. 17). Kaupunginvaltuusto päätti v. 1960, että kaupunki luopuu toistaiseksi tonttiveron kannosta. Tonttien tavallinen luovutusmuoto on viime aikoina ollut vuok- raus ja pyrkimyksenä on ollut, että vuokra vastaisi omakustannushintaa. Viime vuosi- na on kerrostalotonttien vuokrat yleensä määrätty elinkustannusindeksin »lokakuu 1951 = 100» pistelukua 100 vastaavan 1 500 mk:n ja joillakin alueilla 1 600 mk:n suuruisen huoneyksikköhinna mukaan. Hin- ta vastaa suunnilleen alueen kuntoonpano- kustannuksia ja raakamaan hintaa. Mikäli vuokria tästä alennettaisiin, olisi alueen kun- toonpano rahoitettava verovaroin. Se että vanhemmilla, kuten 1950-luvulla käyttöön

otetuilla kerrostaloalueilla vuokrat ovat alhaisempia, aiheutuu siitä, että kunnallisteknilliset työt tonttia kohden olivat silloin halvempia. Nykyään kaupungin toimesta rakennettavan yhteisväestönsuojan rakennus- ja hoitokustannuksista peritään Puotinharjussa 8.50 mk sekä Myllypurossa ja Kontulassa 17 mk huoneistoneliömetriä kohden. Huomattava osa näiden alueiden taloista on rakennettu Arava-lainoitettuina ja korvausmäärät ovat Aravan vahvistamat. Mikäli taloyhtiöt vapautettaisiin osallistumasta suojan rakentamiskustannuksiin, olisi ne rahoitettava verovaroilla. Koska kalliosuojamaksuilla saadaan korvatuiksi vain osa suojan aiheuttamista kustannuksista, muun osan jäädessä kaupungin maksettavaksi, on lautakunta esittänyt, että yhteisväestönsuojien rakentamisesta luovuttaisiin. Kaupunginhallituksen v. 1965 tekemän päätöksen mukaan ratkaistaan niiden rakentaminen erikseen kunkin alueen osalta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (19.4. 333 §).

Kaupungin vuokraamien asuntotonttien vuokrausperusteiden tutkimisesta ja tarkistamisesta tekemässään aloitteessa huomauttivat vt Hakulinen ym., että kaupungin suorittamat tonttien vuokraukset tapahtuvat suurelta osalta sattumanvaraisesti kaupunginvaltuuston määrittelemättä tonttien yleisiä vuokrausperusteita. Esimerkkinä aloitteentekijät mainitsivat Vallilan asuntotonttien vuokrat, joita vuosien kuluessa on jatkuvasti korotettu, vaikka asukkaiden vanhetessa heidän maksukykynsä huomattavasti vähenee. Asian selvittämiseksi olisi suoritettava tutkimus nykyisistä asuntotarkoituksiin vuokrattujen tonttien vuokrausperusteista sekä esitettävä ne kaupunginvaltuuston vahvistettaviksi. Uusissa vuokrausperusteissa olisi kiinnitettävä huomiota vuokrien kohtuullisuuteen ja sosiaalisuuteen. Kiinteistölautakunnan ilmoituksen mukaan hyväksyi kaupunginvaltuusto v. 1939 Vallilan asuntotonttien luovutusmuodoiksi sekä

vuokrauksen että myynnin. Samalla määrättiin Vallilan tonttien vuokrat samansuuruisiksi koko vuokrakaudeksi määäämisperusteen ollessa 5 % vuokratonttien arviohinnasta. Lisäksi kaupunginvaltuusto v. 1940 päätti näiden asuntotonttien vuokrien sitomisesta indeksiin. Asuntotoimikunnan mietinnön johdosta kaupunginvaltuusto päätti v. 1966, että kaupungin omistamat, vapaina olevat asuntotontit käytetään pääasiallisesti kaupungin omaan rakennustoimintaan ja vaihtotonteiksi. Luovutettavien tonttien vähälukuisuuden vuoksi uusien periaatteiden soveltaminen vuokraehtoihin ei olisi asianmukaista. Samassa yhteydessä kaupunginhallitus päätti mm. kehottaa kiinteistölautakuntaa sen tehdessä esityksiä asuntotonttien vuokraamisesta harkitsemaan myös sellaisen järjestelmän käyttämistä, jonka mukaan koko vuokramäärä suoritetaan joko heti vuokrakauden alussa tai esim. 5—10 v:n kuluessa mainitun kauden alkamisesta. Vuokrien vaihtelun ja indeksidonnaisuuden suhteen kiinteistölautakunta viittasi edellä vt Jokisen ym. aloitteen johdosta antamaansa lausuntoon. Kaupunginvaltuusto katsoi edellä olevan lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (19.4. 330 §).

Kaduilla tapahtuvan lehdenmyyntitoiminnan uudelleen järjestämisestä olivat vt Jokinen ym. tehneet aloitteen, jossa esitettiin, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin valmistamaan esitys tämän toiminnan uudelleen järjestämiseksi siten, että sosiaalinen tarkoituksenmukaisuus ja oikeudenmukaisuus tulisivat riittävästi huomioiduksi myyntipaikkojen jaossa sekä että lehdenmyyntipaikkojen hallinta- ja vuokrausasiat hoidettaisiin kaupungin toimesta. Voimassa oleva lehdenmyyntiä koskeva ohjesääntö oli vahvistettu v. 1935, joten se oli vanhentunut ja sen vuoksi olisi aihetta sen tarkistamiseen. Lehdenmyyntipaikkojen jaon uudelleen järjestämisestä olisi neuvoteltava huoltolautakunnan ja helsinkiläisten invalidijärjestöjen

kanssa. Kiinteistölautakunta huomautti, että lautakunnalla oli v. 1935 hyväksytyjen kioskeissa ja niihin verrattavissa myyntipaikoissa sekä ulkosalla kaupungin alueella harjoitettavaa kauppaa ja muuta sentapaista ansiotoimintaa koskevien määräysten 3 §:n 1 momentin mukaan oikeus kauintaan vuodeksi kerrallaan harkintansa mukaan ilman vuokraakin luovuttaa tupakan, kukkien, sanomalehtien ja aikakauslehtien myyntipaikkoja varattomille ja muuhun työhön kykenemättömille, vähintään 15 v. täyttäneille sekä poliisin ja köyhäinhuoltolautakunnan suosittelemille henkilöille. Lautakunta oli käyttänyt tätä oikeuttaan ainoastaan lehdenmyyntipaikkojen osalta. Tällöin lautakunta oli vuodeksi kerrallaan hyväksynyt käytettävät paikat sekä antanut myyjien ottamisen ja toiminnan järjestelyn sekä valvonnan Helsingin Nuorten Miesten Kristillisen Yhdistyksen tehtäväksi määrättyjen ehtojen puitteissa. Ehtojen mukaan yhdistys oli ollut velvollinen valitsemaan myyjät mainitut edellytykset täyttävistä henkilöistä, jotka olivat viimeiset viisi vuotta asuneet Helsingissä ja sinä aikana suorittaneet veronsa kaupungille. Yhdistys ei ollut työnantajasuhteessa myyjiin, vaan nämä olivat itsenäisiä yrittäjiä, joilla oli oikeus ostaa lehtensä mistä halusivat. Mikäli myyjä ei itse hankkinut myyntikojua, saattoi yhdistys toimittaa hänelle vuokrattavan kojun kohtuullisesta vuokrasta. Myyntikojut oli vuokrannut Rautatiekirjakauppa ja vuokra oli nykyään 25 mk/kk. Vuokraukseen ei saanut kytkeä lehtien ostovelvollisuutta. Lehdenmyyntipaikat olivat olleet yhdistyksen hoidossa v:sta 1921, eikä se perinyt tehtävän hoitamisesta korvausta kaupungilta eikä myöskään myyjiltä. Lautakunnan mielestä lehdenmyyntipaikkojen luovuttamista koskevat määräykset vaativat tarkistusta, mutta ei kuitenkaan olisi tarkoituksenmukaista luovuttaa paikkoja jonkin invalidijärjestön hoitoon, koska toiminnan tuli palvella myös muiden vajaatyökykyisten,

lähinnä vanhusten työllistämistarvetta. Lautakunnan tiedossa ei ollut syytä, joka vaatisi kaupungin ottamaan lehdenmyyntipaikat välittömään hoitoonsa. Helsingin Nuorten Miesten Kristillisellä Yhdistyksellä oli kaikki edellytykset tämän suuritöisen tehtävän jatkuvaan hoitamiseen senkin jälkeen, kun määräykset olisi tarkistettu. Myöskin lehdenmyyntipaikkojen haltijoita edustava Helsingin Lehtimyyjät -yhdistys oli ilmoittanut olevansa tyytyväinen nykyiseen järjestelyyn. Kaupunginhallitus oli 13.4. kehottanut kiinteistölautakuntaa yhteistoiminnassa huoltolautakunnan kanssa harkitsemaan em. määräysten tarkistamista lehdenmyyntipaikkojen luovuttamista koskevalta osalta muuttuneita olosuhteita paremmin vastaavaksi. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (19.4. 332 §).

A s u n t o r a k e n n u s t o i m i n t a

Tonttipolitiikkaa ja asuntorakennustoimintaa koskevat aloitteet. Kaupungin alueella olevien yksityisten rakentamattomien tonttien ja huonokuntoisten talojen saamiseksi entistä ankaramman valvonnan kohteeksi, olivat vt Hakulinen ym. v. 1964 tehneet aloitteen, missä he esittivät, että tutkittaisiin mahdollisuuksia, millä tavoin yksityisten hallussa olevat tontit ja rappeutuneet puutalot saataisiin rakennetuiksi asuinkeinoiksi. Rakennustarkastusta olisi tehostettava sekä lisäksi vaadittava, ettei valtaväylien varrella saisi pitää rakentamattomia tontteja tai kaupunkikuvaa häiritseviä huonokuntoisia taloja. Olisi ryhdyttävä käyttämään lain suomaa oikeutta saada pakkolunastuksella tontteja kaupungin omistukseen, jos niitä ei määräaikaan mennessä ole rakennettu. Mikäli voimassa olevat säännökset ovat riittämättömiä yksityisiä tonttikeinottelijoita vastaan, olisi kaupunginhallituksen ryhdyttävä toimenpiteisiin Kaupunkiliiton kautta sellaisen lainsäädännön ai-

kaansaamiseksi, joka estäisi tarkoituksellisen tonttikeinottelun.

Vt Kauhanen ym. huomauttivat v. 1965 tehdyssä aloitteessaan, että koko sodan jälkeisen ajan jatkunut asutuspula, voimakkaasti laajentunut asuntokeinottelu ja vuokratiskonta ovat saattaneet vähävaraiset väestöryhmät erittäin vaikeaan asemaan. Tilastotoimiston tutkimuksen mukaan oli kaupungissa v. 1962 lähes 20 000 asunnon vaje, ahtaasti asuvat mukaan luettuna. Alivuokralaisina oli 31 089 ruokakuntaa, yht. 39 693 henkilöä. Vuosina 1962—1964 oli Helsingin väkiluku lisääntynyt 30 000:lla ja asuntoja oli valmistunut n. 19 500. Sosiaalisen tutkimustoimiston syyskuussa 1963 suorittaman tutkimuksen mukaan oli v. 1961—1962 valmistuneiden, ilman Aravaa rakennettujen keskuslämmitystalojen asunnoista 33 % sellaisia, joissa vuokra oli yli 8 mk/m². Yhden huoneen asuntojen osalta oli vastaava luku 58 %. Yli 10 mk:n neliömetrivuokratkaan eivät olleet harvinaisia kaupungin pienasunnoissa. Eri teollisuuden aloilla, liikkeiden ja virastojen palveluksessa olevien nuorten naisten palkkoihin verraten, jotka vaihtelivat 200—450 mk:aan/kk ja miespuolisten 350—600 mk:aan/kk, oli vuokratasoa pidettävä huikeana. Syynä vaikeaan tilanteeseen oli se, ettei yhteiskunta ollut asettanut tehokkaita esteitä asuntokeinottelulle eikä myöskään riittävästi osallistunut asuntorakennustuotantoon. Vuokratason jatkuvaan nousuun oli lisäksi vaikuttanut kaupungissa vallitseva tonttikeinottelu. Prof. P. V. Jarlen tutkimusten mukaan olivat tonttien hinnat v. 1949—1961 kohonneet keskimäärin 26 % vuosittain. Noin 0—8 km:n etäisyydellä kaupungin keskustasta olevan tontin hinta oli v. 1962 keskimäärin 40—55 % rakennuskustannuksista ja 8—13 km:n etäisyydellä 18—25 % rakennuskustannuksista. Näin saadun ylimääräisen voiton joutuivat asukkaat maksamaan vuokran tai osakkeiden hinnan muodossa. Aloitteentekijät esittivät, että kau-

punginhallitusta kehoitettaisiin kiirehtimään valtuuston hyväksymän toivomuksen mukaisen pitkän tähtäimen asuntorakennusohjelman laatimista, että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin kääntymään Kaupunkiliiton tai valtioneuvoston puoleen sellaisen lainsäädännön aikaansaamiseksi, että kunnilla olisi ratkaiseva päätäntävalta yleiseen käyttöön ja asuntorakennustoimintaan tarvittavaan maapohjaan sekä oikeus maan lunastamiseen kohtuullisella hinnalla. Lisäksi olisi talousarvioon merkittävä vähintään 20 mmk:n määräraha asuntorakennustoimintaa varten.

Maa-alueiden varaamiseksi asuntojen rakentamista varten tarkoittavassa aloitteessaan esittivät vtt Borg-Sundman ja Raveala, että kaupunki hankkisi omistukseensa maa-reserviksi alueita myös kaupungin rajojen ulkopuolelta, jotta näitä voitaisiin käyttää asuntojen rakentamiseen. Rakentamisen tulisi mieluummin tapahtua alue kerrallaan kuin talo kerrallaan, koska tällöin aikaansaataisiin halvemmalla kunnollinen aluesuunnittelu heti alkuun viheralueineen, kouluineen, lastentarhoineen ym. Tällöin voitaisiin myös paremmin käyttää hyväksi kustannuksia alentavia teknillisiä keinoja ja päästäisiin vielä halvempaan rakentamiseen katujen, viemärien ym. kunnallisteknillisten töiden osalta. Kiinteistölautakunta totesi aloitteiden johdosta, että kaupunginhallituksen v. 1965 asettama asuntotoimikunta käsiteli aloitteissa esitettyjä asioita mietinnössään, joka oli kaupunginvaltuuston käsiteltävänä v. 1966 (ks. s. 66). Tonttiosaston v. 1959 suorittaman tutkimuksen mukaan oli Kantakaupungin alueella n. 300 rakentamatonta tai sellaista tonttia, joilla rakennukset olivat huonokuntoisia. Vuosien 1959—1960 aikana ryhdyttiin rakennuksia purkamaan 60 tontilla. Uudelleen rakenteilla olevien tonttien rakennusoikeus vastasi n. 6 100 huoneyksikköä eli 730 000 m³. Tällöin arvioitiin n. 90 % rakennusoikeudesta käytettävän asuntojen rakentamiseen ja vain

10 % liikerakennusten rakentamiseen. Syyskuussa 1964 suoritettiin uusi tutkimus, jolloin todettiin, että tyhjiä, huonosti tai vajaasti rakennettuja tontteja oli 150. Keväällä 1966 suoritettun tutkimuksen perusteella todettiin, että 19 tontilla olevia rakennuksia purettiin parhaillaan tai että uuden rakennuksen rakennustyöt olivat käynnissä. Osa rakentamattomista tai vajaasti rakennetuista tonteista kuului valtiolle. Rakennuslain 52 §:n mukaan kaupunki voi saada luvan lunastaa rakennustontin, jota tontin omistaja ei kehoituksen saatuaan ole 7 v:n kuluessa rakentanut; tällöin siitä on suoritettava käyvän hinnan mukainen korvaus. Parhailaan oli vireillä rakennuslain muuttaminen siten, että lunastuskorvaus laskettaisiin kohtuullisen käyvän hinnan mukaan. Asunto-toimikunnan mietinnön johdosta kaupunginvaltuusto mm. kehotti kaupunginhallitusta varaamaan v:n 1967—1969 talousarvioehdotuksiinsa sellaiset määrärahat, että kaupunki voisi omalle tonttimaalleen v. 1966—1969 valtion lainan turvin ryhtyä rakentamaan ensisijaisesti perheellisille tarkoitettuja vuokra-asuntoja. Kaupunginhallitus kehotti 24.4.1966 (ks. s. 254) kiinteistötointa johtavaa apulaiskaupunginjohtajaa tekemään kaupunginhallitukselle esitykset mm. asunto-tuotanto-ohjelman laatimiseksi kaupunkia varten, sekä yhteistyön aikaansaamiseksi Espoon kauppalan ja Helsingin maalaiskunnan kanssa maanhankintaan, asunto-tuotantoon sekä niiden rahoitukseen liittyvien kysymysten selvittämiseksi. Kaupunginhallitus oli myöskin asettanut 3.11.1966 toimikunnan valmistelemaan toimenpiteitä yhteistyön aikaansaamiseksi em. kuntien kanssa. Työ oli vielä keskeneräinen. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta. Lisäksi kaupunginvaltuusto kehotti kaupunginhallitusta kiireellisesti järjestämään valtuuston jäsenille tiedotustilaisuuden, jossa pohdittaisiin Helsingin kaupungin tulevaa kehitystä ja niitä toimenpiteitä, mihin olisi

ryhdyttävä sen turvaamiseksi (19.4. 329 §).

Helsingiläisten rintamamiesten osakehuoneistotarpeen selvittämisestä ja kerrostalotonttien hankkimisesta tällaista asuntorakennustoimintaa varten olivat vt Aalto ym. tehneet aloitteen, jossa mainittiin, että Helsingissä asuu joukko sotien 1939—1944 rintamamiehiä, jotka eivät lainsäädännön sidonnaisuuden takia ole saaneet rintamamiehille jaettuja omakotitontteja tai kerrostaloasuntoja. Kaupunginvaltuuston tulisi velvoittaa kaupunginhallitusta hankkimaan selvitys mainittujen rintamamiesten asunto-osaketarpeesta sekä ryhtymään toimenpiteisiin kerrostalotonttien hankkimiseksi tätä rakennustoimintaa varten. Kiinteistölautakunta totesi, että kaupunki on joutunut luovuttamaan maanhankintalain perusteella maansaantiin oikeutetuille n. 3 000 omakotitonttia sekä kerrostalotontteja n. 2 000 asunnon rakentamiseksi sen jälkeen, kun maansaantiin oikeutetuille voitiin lain perusteella antaa asunto kerrostalosta. Rintamamiestalojen osakkeenmerkitsijät valitsi asutuslautakunta. Kaupunki oli lisäksi luovuttanut tontteja rintamamiesjärjestöjen toimesta perustettuja asunto-osakeyhtiöitä varten mm. Puotilasta, Puotinharjusta ja Oulunkylästä. Näille tonteille oli rakennettu 16 taloa, joista n. 500 rintamamiesperhettä oli saanut asunnon. Rintamamiesten asuntoasioita hoitavat järjestöt olivat ilmoittaneet, että asuntoa jonottavia jäseniä oli n. 1 000. Lisäksi lautakunta viittasi kaupunginvaltuuston v. 1966 (ks. s. 66) asuntotoimikunnan mietinnön johdosta tekemään päätökseen. Kaupungin hoitamassa vapautuneiden Arava-osakkeiden jaossa vaikuttaa valintaa suoritettaessa lisätekijänä se seikka, että hakija on rintamamies. Kaupunginvaltuusto velvoitti kaupunginhallituksen kiireellisesti tutkimaan mahdollisuuksia kerrostalotonttien luovuttamiseksi rintamamiesten asuntotuotantoa varten (19.4. 341 §, 20.9. 723 §).

Taloja ja huoneistoja koskevat asiat

Kallion virastotalo. Kaupunginvaltuusto oikeutti yleisten töiden lautakunnan käyttämään v.ien 1964 ja 1965 talousarvioihin tilille Kallion virastotalon töihin rakennus-toimikunnan käytettäväksi merkittyjä siirtomäärärahoja talon vielä keskeneräisiin ja mahdollisesti tarvittaviin uusiin pieneköihin töihin (6.9. 672 §).

Virastotalon Unioninkatu 28 rakennustöiden loppuun suorittamista varten myönnettiin 850 000 mk (8.11. 841 §).

Hakasalmen huvilan siipirakennusten perusparannustöiden loppuun suorittamista varten myönnettiin 30 000 mk (24.5. 413 §).

Siirtolapuutarhat

Siirtolapuutarhapalstojen vuokra-ajan pidentäminen. Kaupunginvaltuusto oikeutti kiinteistölautakunnan pidentämään Herttoniemen, Marjaniemen, Oulunkylän, Kumpulan, Vallilan, Pakilan ja Talin siirtolapuutarhapalstojen sekä Ruskeasuon siirtolapuutarha-alueen 31.12. päättyvien vuokrasopimusten voimassaoloaikaa 1.1.1968 lukien seuraavilla ehdoilla:

1) Herttoniemen, Oulunkylän, Kumpulan, Pakilan ja Talin siirtolapuutarhapalstojen sekä Ruskeasuon siirtolapuutarha-alueen vuokra-aika päättyy 31.12.1976. Vuokramaksu sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään Ruskeasuon siirtolapuutarha-alueen osalta 3 139,20 mk ja muiden em. siirtolapuutarha-alueiden palstojen osalta 18 p/m² sekä että indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina.

2) Marjaniemen siirtolapuutarhapalstojen vuokra-aika päättyy 31.12.1969 ja Vallilan palstojen 31.12.1970. Sen jälkeen vuokra-

aikoja jatketaan vuodeksi kerrallaan, ellei vuokraoikeutta irtisanota edellisen vuoden loppuun mennessä. Palstojen vuosivuokra sidotaan viralliseen elinkustannusindeksiin »lokakuu 1951 = 100» siten, että indeksin pistelukua 100 vastaavana perusvuosivuokrana pidetään 18 p/m² ja että indeksin vaihtelut otetaan huomioon täysinä kymmeninä prosentteina (15.11. 869 §).

Kaupunkisuunnittelu

Viranhaltijat. Kirjanpitäjän viran perustaminen (7.6. 476 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Piirtäjän virkojen järjestely (8.2. 126 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Ehdotuksen tekeminen kuntauudistusta koskeviksi suunnitelmiksi ja lausunnon antaminen kunnallisen yhteistoiminnan järjestysmuotokomitean eli ns. Hannuksen komitean lausunnosta. Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen esityksen mukaisesti esittää lausuntonaan

A) sisäasiainministeriölle Helsingin kaupungin ja sen lähikuntien yhteisten tehtävien hoidon järjestämisestä seuraavaa:

1) Hannuksen jaoston ehdottamaa yhden lakisääteisen kuntainliiton aluetta on pidettävä liian suurena. Hyvinkään kaupunkia ja Hyvinkään maalaiskuntaa ei voida pitää niin läheisesti muuhun Helsingin seutuun liittyvinä, että ne voitaisiin ottaa mukaan ehdotettuun kuntainliittoon.

2) Ehdotetun kuntainliiton tehtävät, suunnittelutehtäviä lukuun ottamatta, eivät ole tehokkaasti toteutettavissa ehdotetun yhden kuntainliiton puitteissa.

3) Kuntainliiton toiminnan rahoittamista Hannuksen jaoston ehdottamalla tavalla ei Helsingin kaupungin kannalta voida pitää hyväksyttävänä.

4) Seutukunnallisen itsehallinnon muodosta tapahtuvan ratkaisun mahdollisuutta ja

siihen liittyviä kysymyksiä olisi edelleen tutkittava.

5) Helsingin seudun lähialueella suoritettavia kuntien yhtymisiä tai osittaisia alue-liitoksia on tällä hetkellä pidettävä parhaana reaalisenä mahdollisuutena kuntien yhteisten tehtävien hoidon tehokkaaseen järjestämiseen pyrittäessä.

6) Kuntia yhdistettäessä olisi kunnallispiirien perustamismahdollisuutta selvitettävä ja määriteltävä niiden suuruus ja toimivalta sekä taloudelliset toimintaperiaatteet.

7) Mikäli kuntien yhdistämiseen tai alue-liitoksiin ei katsota olevan mahdollisuutta, olisi Helsingin lähialueen kuntien hoidettava yhteisiä tehtäviään toimikuntien, sopimusten, yksityisoikeudellisten yhteisöjen ja kuntainliittojen avulla.

8) Helsingin äärialueen osalta olisi yhteistoiminta järjestettävä esimerkiksi seutukaavaliiton puitteissa ja kuntien välisin sopimuksin tapahtuvana suunnittelutyönä.

9) Yhteistoimintaa kuntien sekä valtion eri kysymyksiä käsittelevien viranomaisten ja elimien kanssa olisi pyrittävä kehittämään toimenpiteiden nopeuttamiseksi ja kokonaisuuden kannalta mahdollisimman hyvän lopputuloksen aikaansaamiseksi.

B) Uudenmaan läänin hallitukselle kunnallisen jaotuksen ja kuntien yhteistoiminnan kehittamisestä seuraavaa:

1) Kunnallisen jaotuksen tarkistamista ja kuntien yhteistoiminnan järjestämistä varten tehtävää suunnitelmaa laadittaessa olisi erityisesti kiinnitettävä huomiota Helsingin kaupungin ja sen lähialueen kuntien yhtymismahdollisuuteen.

2) Huomiota olisi myös kiinnitettävä Helsingin kaupungin hallinnollisen rajan läheisyydessä olevien toisten kuntien osa-alueiden toiminnalliseen yhteenkuuluvaisuuteen Helsingin kaupungin kanssa ja tämän vuoksi sekä sanottujen alueiden oman kehityksen turvaamiseksi harkittava niiden liittämismahdollisuutta Helsingin kaupunkiin.

3) Mikäli kunnallisen jaotuksen muuttamista ei Helsingin lähialueelle saada aikaan, on yhteistoiminnan kehittämistä Helsingin kaupungin ja sen lähialueen kuntien eli Espoon ja Kauniaisten kauppaloitten sekä Helsingin maalaiskunnan kanssa pidettävä tärkeänä.

4) Kuntien yhteistoiminnan laajuus ja toimintamuodot sekä niihin liittyvät taloudelliset kysymykset olisi selvitettävä.

5) Helsingin kaupunki on valmis tehostettuun yhteistoimintaan seudun kuntien kanssa myös vapaaehtoisuuden pohjalta.

6) Yhteistoiminnan ulottamista Helsingin äärialueelle ei suunnittelun eikä yksityistapauksissa mahdollisten vapaaehtoisten sopimusten eikä yhteisöjen lisäksi pidetä vielä tässä vaiheessa tarpeellisena (18.10. 762 §, khn mtö n:o 10).

Kaupungin tulevan enimmäisasukasluvun arvioimisesta tekivät vt Pettinen ym. seuraavan aloitteen: »Kaupungin asemakaavoituksen pohjana on pidetty v. 1960 julkisuuteen saatettua Helsingin yleiskaavaa. Sen mukaisesti on oletettu, että kaupunki tulee n. v:een 1982 mennessä kasvamaan n. 712 000 asukasta käsittäväksi. Yleiskaavan julkisuuteen saattamisen jälkeen kaupunkiin on liitetty Vuosaaren alue, minkä perusteella voitaneen olettaa, että kaupungin väkiluku tulee olemaan ainakin 728 000. Eräät kaupungin viranomaiset ovat viime aikoina julkisuudessa esittäneet tietoja, joiden mukaan kaupungin maksimiväkiluku tulisi jäämään mainittua lukua huomattavasti pienemmäksi. Kaupungin asemakaavoituksen ja rakentamisen nykyvaiheen aikana lienee mahdollista suorittaa mainittu arviointi huomattavasti tarkemmin kuin v. 1960. Tähän viitaten aloitteentekijät ehdottivat, että kaupunginhallitusta olisi kehoitettava niin pian kuin mahdollista esittämään kaupunginvaltuustolle nykyhetken arvio asiasta, koska kaupunginvaltuutettujen ratkaisuja tehdesään olisi tärkeätä tietää, kuinka suureksi kaupungin oletetaan kasvavan.» Kaupunki-

suunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan oli Helsingin ja lähikuntien liikennetutkimuksen ennustietoja varten suoritettu syksyn 1966 kuluessa väestöennusteen tarkistus. Tällöin oli arvioitu A) asuinhuoneistojen pinta-alan todennäköinen määrä ohjevuosina 1980 ja 2000 sekä B) johdettu tästä todennäköisen asumisväljyyssarvion mukai-

sesti ns. asuntoväestön määrä ja C) arvioitu muun väestön (asuntola- ja laitosväestö sekä asunnottomat ym.) määrä edellisestä prosentteina. Näin saatu määrä vastaa väestönlaskentaväestöä. Henkikirjoituslukuihin pääsemiseksi oli edelliseen lisättävä mm. ulkomailla oleskelevat ym. Laadittu alustava väestöennuste oli seuraava:

	1965/1966	1980/1981	2000/2001
keskeiset kaupunginosat (1.-11., 13., 20.)			
asuinhuoneistojen pinta-ala	2 896 000 m ²	2 850 000 m ²	2 620 000 m ²
muu kaupunki			
asuinhuoneistojen pinta-ala	6 265 000 m ²	9 782 000 m ²	12 449 000 m ²
koko kaupunki yht.	9 161 000 m ²	12 632 000 m ²	15 069 000 m ²
asumisväljyys			
(keskiarvo) m ² /asukas.....	19.2	24.5	31.0
asuntoväestö	478 000	516 000	486 000
muu väestö	n. 4 % 20 000	n. 4 % 22 000	n. 5 % 26 000
kokonaisväkiluku			
(laskentaväestö)	498 000	538 000	512 000

Tilastotoimisto totesi, että monet tuntemattomat tekijät vaikeuttivat väestöennusteiden laatimista. Kaupunkisuunnitteluviraston laatimien pinta-ala-arvioiden mukaan on Helsingin asuinhuoneistokapasiteetistä tällä hetkellä käytössä 60.7 %. Tonttimaan vastainen käyttöönotto vaikuttaa myös huomattavasti tulevaan väkilukuun. Tähän käyttöönottoon vuorostaan vaikuttaa se, miten nopeasti kaavoitus ja kunnallisteknilliset työt edistyvät sekä miten yksityiset maanomistajat luovuttavat käyttöön omistamansa tonttimaan. Toisena laskuperusteena käytetty asumisväljyyssarja perustuu Helsingissä 10 v:n aikana todettuun kehitykseen sekä arviointeihin vastaavasta kehityksestä esim. Tukholmassa ja Göteborgissa. Tuleva todellinen kehitys riippuu elintason parane- misesta, rakennustoiminnan laajuudesta ja sen jakautumisesta kaupungin ja lähikuntien

alueelle, liikenteen kehityksestä sekä väestön suhtautumisesta asumiseen ja työmatkoihin. Todennäköisesti Helsingin seutuun kohdistuva paine pysyy muuttumattomana ainakin lähimmän kymmenen vuoden ajan. Edellä lueteltujen epävarmuustekijöiden johdosta olisi väestöennusteessa otettava huomioon eri vaihtoehtoja ja kaupunkisuunnittelulautakunnan esittämä numerosarja katsottava minimivaihtoehdoksi. Todennäköistä on, että Helsingin seutuun kohdistuvan paineen johdosta kaupungin väkiluku edelleen kasvaa n. v:een 1980 saakka, jolloin se olisi n. 600 000. Tarkemman ennusteen laatiminen on kuitenkin mahdollista vasta sen jälkeen, kun kaupungin ja naapurikuntien välinen yhteistyö on edistynyt pidemmälle. Ilman erikoistoimenpiteitä Helsingin väkiluku tulee alenemaan sen jälkeen, kun kaupunki on täyteen rakennettu ja mahdolli-

sesti jo sitä ennenkin. Kaupunginhallitus päätti 30.3., että kaupunkia vastaisuudessa kehitettäessä pyritään mm. varaamaan asuntoja kaupungin nykyisellä alueella ainakin 600 000 asukkaalle v. 1980. Samalla kaupunginhallitus oli kehottanut kaupunkisuunnittelulautakuntaa tutkimaan ja suunnittelemaan kaupungin nykyisen hallinnollisen alueen maankäyttöä siten, että sille voitaisiin sijoittaa asukkaita enemmän kuin v:n 1960 yleiskaavan pohjalle tehty maankäyttösuunnitelma nykyisten laskelmien mukaan edellyttää. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (5.4. 295 §).

Hakasalmen huvilan ja sitä ympäröivän puistoalueen suojaamisesta annettava lausunto. Uudenmaan lääninhallitus oli pyytänyt lausuntoa muinaistieteellisen toimikunnan lausunnosta, jonka mukaan Hakasalmen puistossa sijaitseva Hakasalmen huvila ympäristöineen olisi suojeltava siten kuin kulttuurihistoriallisesti huomattavien rakennusten suojelusta v. 1964 annetussa laissa säädetään. Toimikunta oli esittänyt, että lääninhallitus antaisi lain edellyttämät suojelumääräykset, jotka koskisivat päärakennusta, kumpaakin pihasiipeä ja määrättyä puiston osaa. Suojelumääräysten alaiseen alueeseen olisi katsottava kuuluvan myös Mannerheimintien varrella oleva kiviaita. Kiinteistölautakunta esitti, että Hakasalmen huvilan ja sen ympäristön suojaamista koskeva asia ratkaistaisiin vasta sitten, kun Mannerheimintien liikennesuunnitelmat olisivat valmistuneet. Kaupunkisuunnittelulautakunta yhtyi muinaistieteellisen toimikunnan käsitykseen huvilan arvosta ja säilyttämismääräysten tarpeellisuudesta. Asemakaavaosaston piirustuksen n:o 5800 mukaisessa asemakaavan muutosehdotuksessa, joka käsittää mm. huvilan alueen, on Mannerheimintie kuitenkin merkitty tältä kohdalta levennettäväksi. Tämän vuoksi tuntuu väistämättömältä, ettei Mannerheimintien varrella olevaa kiviaitaa voida säilyttää entisellä pai-

kallaan. Piha-alueen säilyttäminen toimikunnan esittämän kokoisena ei myöskään ole mahdollista. Asemakaavan muutosehdotuksessa on suojeltava Hakasalmen huvilan alue merkitty rakennuslain 135 §:ssä tarkoitetuksi tontiksi, jonka museon laajennusalueeseen rajoittuvalle osalle on merkitty seuraava asemakaavanmääräys: »Tontinosa, jolla olevia rakennuksia ei saa purkaa eikä niissä suorittaa sellaisia lisärakennus- tai muutostöitä, jotka turmelevat julkisivujen tai sisätilojen sivistyshistoriallista tai rakennustaiteellista arvoa ja tyyliä. Myöskään ei saa tehdä muutostöitä, jotka turmelevat tai muuttavat piha-alueen alkuperäistä luonnetta.» Kaupunginhallitus piti ehdotukseen otettua asemakaavanmääräystä riittävänä takeena huvilan ja sen ympäristön säilyttämisestä. Kaupunginvaltuusto päätti ilmoittaa lääninhallitukselle annettavassa lausunnossaan pitävänsä 8.2. hyväksymäänsä, kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston 27.4.1966 päivätyn ja 28.12.1966 muutetun piirustuksen mukaiseen asemakaavan muutokseen merkittyä, Hakasalmen huvilan ja sitä ympäröivän puistoalueen suojelemista koskevaa asemakaavamääräystä ko. huvilan ja alueen säilyttämisen riittävänä takeena (8.2. 111 §).

Asemakaavoja koskevat asiat. Valtuusto päätti, että Kulosaaren rakennuskaava-alueelle laaditaan asemakaava (20.12. 950 §).

Samoin päätettiin, että Pukinmäessä olevalle ns. Savelan alueen sille osalle, joka käsittää Pukinmäen rakennussuunnitelman korttelit n:o 50—55, laaditaan asemakaava (20.9. 706 §).

Vuosaaren asemakaavan laatimisesta kiireellisesti olivat vt Mehto ym. tehneet aloitteen, missä he ehdottivat, että Vuosaaren alueen ala-arvoisen tieverkoston huomioon ottaen kaupunginvaltuusto kehottaisi kaupunginhallitusta huolehtimaan siitä, että 26.1.1966 laadittavaksi päätetty Vuosaaren asemakaava tehtäisiin nopeasti alueen katurakennustöiden aloittamiseksi mahdollisim-

man pian. Yleisten töiden lautakunta ilmoitti, että vasta sitten kun Vuosaaren asemakaava on vahvistettu, voidaan laatia lopulliset suunnitelmat ja piirustukset katujen rakentamisesta ja rakentaa ne käytettävissä olevien määrärahojen puitteissa. Alueella nykyisin olevat tiet kuuluvat tontinomistajien hoitoon lukuun ottamatta ns. paikallisteitä, jotka ovat tie- ja vesirakennuslaitoksen kunnossapidettäviä. Tällaisia paikallisteitä ovat Kallvikintie Vuosaarentielle asti, Vuosaarentie, osa Uutellantietä ja Leikosarentie. Alueelle on myös perustettu eräitä tiehoitokuntia, joiden hoidossa on viisi tietä. Muiden teiden kunnossapito kuuluu yksityistielain perusteella tien varrella olevien tilojen omistajille. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan on v.ien 1968—1977 taloussuunnitelmaan liittyvässä asemakaavojen valmistumisaikataulussa Vuosaaren länsiosan asemakaava merkitty valmistuvaksi v. 1968, jolloin sen siis arvioidaan tulevan valtuuston käsiteltäväksi. Koska mahdolliset valitukset voivat huomattavastikin viivästyttää kaavan vahvistamista, ei sen vahvistamisajankohtaa voida tarkkaan arvioida. Vuosaaren itäosan asemakaavan on otaksuttu valmistuvan v. 1971. Lautakunnan käsityksen mukaan on kaupungissa sellaisia alueita, jotka katujen rakentamisen kiireellisyyden suhteen olisi asetettava Vuosaaren edelle. Kaupunginvaltuusto katsoi ao. lausunnot riittäväksi selvitykseksi (7.6. 492 §).

Asemakaavan ja tonttijaon muutokset. Kaupunginvaltuusto teki kertomusvuoden aikana joukon asemakaavan ja tonttijaon muutoksia koskevia päätöksiä, jotka alistettiin sisäasiainministeriön vahvistettaviksi. Helsingin kaupungin kunnalliseen asetuskokoelmaan sisältyy yksityiskohtainen selostus näistä päätöksistä, joten tässä tyydytään vain viittaamaan ko. julkaisuun, asia n:o 147, 148.

Sisäasiainministeriö vahvisti v. 1965 kaupunginvaltuuston samana vuonna tekemän päätöksen 5. kaupunginosan (Punavuoren)

kortteleita n:o 84^b, 117, 118, 164 ja 165, korttelissa n:o 83 olevia tontteja n:o 1, 3^a, 3^b, 5, 21 ja 23 sekä korttelissa n:o 91 olevia tontteja n:o 7, 9 ja 11 koskevan asemakaavan sekä kortteleita n:o 83, 91, 117 ja 118 koskevan tonttijaon muuttamisesta. Asunto Oy Bulevardinpuisto, Asunto Oy Bulevardia, Asunto Oy Punavuorenkatu 15, Asunto-osakeyhtiö Albertinkatu 22—24, Asunto Oy Albertinkatu 16, Albertinkatu 20, Kivenhakkaajankatu 4. I. Winogradovin kuolinpesä ja Oskari Aromaan kuolinpesä olivat sittemmin pyytäneet korkeimmalta hallinto-oikeudelta mainittujen päätösten purkamista ja poistamista sekä asian määräämistä saatettavaksi siihen tilaan, jossa se oli ennen sanottujen päätösten antamista. Asemakaavan muutoksessa ilmenivät hakijain mielestä edelleen käytännöllisesti katsoen kaikki ne puutteellisuudet ja virheet, joiden johdosta sisäasiainministeriö v. 1964 jätti vahvistamatta kaupunginvaltuuston v. 1963 tekemän päätöksen, josta anojat olivat valittaneet. Ministeriö totesi silloin, että muutosehdotus oli sekä rakennuslain säännösten vastainen että epätarkoituksen mukainen sekä ettei asemakaavan, ottaen huomioon kortteliin n:o 165 rakennettavaksi sallittavan rakennuksen korkeuden, voitu katsoa täyttävän rakennuslain 34 §:ssä säädettyä vaatimusta yhtenäisen rakennustavan edistämisestä. Kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan alueen asuntotonttien rakennusoikeus sisäasiainministeriön v. 1939 vahvistaman asemakaavan mukaan ja rajoitettuna kaupunginvaltuuston v. 1961 tekemän periaatepäätöksen mukaisella tavalla olisi 67 400 m². Tonttien pinta-ala on, korttelissa n:o 117 olevaa tonttia n:o 42 lukuun ottamatta v. 1939 vahvistetun asemakaavan mukaan kuitenkin vain 30 566.75 m². Lukuun sisältyvät kaikki v. 1939 vahvistetun asemakaavan mukaisten tonttien pinta-alat, mutta ei alueella olevien katu- eikä puistoalueiden pinta-aloja. Kertomalla oikea neliömetrimäärä kaupunginvaltuuston periaatepäätöksen mukaisella tehokkuusluvulla 1.4

saadaan asuntotonttien rakennusoikeudeksi 42 793.46 kerrosneliömetriä. 67 400 kerrosneliömetrin suuruiseen rakennusoikeuteen päästäänkin vain siten, että asuntotonttien pinta-alaan on laskettu mukaan kaupungin tällä alueella omistamat katu- ja puisto-alueet. Asemakaavan muutoksen mukaan on alueen rakennusoikeus, teollisuustonttia lukuun ottamatta, 60 000 m². Tämä merkitsee sitä, että maanomistaja v. 1965 vahvistetulla asemakaavan muutoksella on vastikkeettomasti saanut hyväkseen huomattavan rakennusoikeuden lisäyksen. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että kaupungin ja Sinebrychoff Oy:n välillä suoritettiin v. 1934 aluevaihto ja kun 8 v vireillä ollut asemakaavaa ruvettiin laatimaan, todettiin v. 1939 vahvistettu asemakaava vanhentuneeksi. Tämän asemakaavan mukaan oli alueella pääasiallisesti asuntotontteja, yksi teollisuustontti, jolla yhtiön teollisuuslaitokset sijaitsivat, sekä 3 varistorakennustonttia. Vuonna 1958 tutki aluetta maanomistajan toimesta arkkit. Erik Kråkström, joka esitti alueen muuttamista pääasiassa liiketalo- ja puisto-alueeksi. Tämän jälkeen maanomistaja järjesti arkkitehtikilpailun, jonka voittaneen ehdotuksen pohjalta prof. Olli Kivinen laati asemakaavan muutoksen, minkä kaupunginvaltuusto hyväksyi v. 1963. Naapuritonttien omistajat valittivat päätöksestä ministeriöön sillä perusteella, että alueen muuttaminen liiketaloalueeksi huonontaisi kohtuuttomasti eräiden naapurirakennusten valaistussuhteita. Ministeriö jätti muutoksen vahvistamatta lähinnä korkean tornirakennuksen vuoksi ja siksi, että Mallaskatu olisi katkaissut yhteyden suunnitellun puiston eri osien välillä. Tämän jälkeen prof. Kivinen laati uuden asemakaavanmuutoksen, jossa pyrittiin korjaamaan ne puutteet, jotka olivat aiheuttaneet edellisen muutoksen vahvistamatta jättämisen. Ministeriö vahvisti v. 1965 tämän muutoksen. Muutoksessa alennettiin tornirakennuksen korkeutta 10 m:llä ja muutettiin rakennuksen sijaintia ym. siten, että se varjos-

taa naapuritonttien rakennuksia huomattavasti vähemmän ja siten, että vain siihen kuuluva kieleke lähimmällä kahdella tontilla olevien rakennusten alimmista kerroksista katsoen kohoaa jonkin verran yli 45° valokulman, jota astemäärää Kantakaupungin saneeraussuunnitelmissa oli pidetty ohjeena rakennusten korkeutta määriteltäessä. Lisäksi lautakunta totesi, että Sinebrychoff oli myynyt tornirakennuksen tontin ja olivat nykyiset omistajat laatineet uuden suunnitelman, jossa torniosan massaa oli huomattavasti pienennetty v. 1965 hyväksyttyyn asemakaavan muutokseen verrattuna siirtämällä osa kerrosalasta matalampiin rakennusmasoihin. Tornin korkeus on tosin jälleen lisätty 75.5 m:iin, mutta sen etäisyys lähimmistä naapureista on lisääntynyt ja sen pohjapiirros on yksinkertaistettu suorakaiteen muotoiseksi. Tämänmukaisen tornirakennuksen tonttia koskevan asemakaavan muutoksen kaupunginvaltuusto hyväksyi 7.6. Alueen asuntotonttien kerrosala on 34 704.617 m² ja kerrosalat yhteenlaskettuna on rakennusoikeus 67 380.617 m², eikä puisto- ja katu-alueiden pinta-aloja siis ole laskettu mukaan mainittuun lukuun. Asemakaavan ja tonttijaon muutokset ovat rakennuslain ja -asetuksen mukaisesti olleet julkisesti nähtävinä 23.2.—9.3.1965 välisen ajan.

Asiamiestoimisto viittasi lausunnossaan rakennusoikeuden määrän virheellisyyttä koskevalta osalta kaupunkisuunnittelulautakunnan antamaan selvitykseen ja totesi, että jos lautakunnan laskelma ja perustelut pitivät paikkansa, mikä näytti todennäköiseltä, ei minkäänlaista erehdystä ollut olemassa ja oli purkuhakemus tältä osin jo perustetta vailla. Mikäli taas virhe olisi olemassa, asiamiestoimisto viittasi ylimääräisestä muutoksenhausta v. 1966 annettuun lakiin, jonka 6 §:n mukaan mahdollisen erehdyksen olemassaolo sinänsä ei vielä oikeuttanut purkamaan päätöstä. Myöskään yksityisen edun loukkaamisesta ei voinut olla kysymys, vaikka väitetty erehdys olisikin olemassa. Maan-

omistaja tosin saisi hyväkseen otaksuttua suuremman rakennusoikeuden, mutta se ei voi vaikuttaa hakijoiden etua huonontavasti. Myöskään ei ollut olemassa sellaisia seikkoja, jotka vaatisivat päätöksen purkamista julkisen edun takia. Se ettei hakijoita ollut kuultu uuden asemakaavan muutosehdotuksen johdosta, johtui asiakirjojen mukaan siitä, että katsottiin kysymyksen olleen vain parannetusta asemakaavan muutoksesta, ja siitä, että he olivat jo asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa esittäneet mielipiteensä. Eri asia kuitenkin oli, mikä merkitys tällä menettelytapavirheellä oli harkittaessa päätöksen purkamista. Kun hakijoiden kuuleminen ei asian ensimmäisessä käsittelyvaiheessa vaikuttanut päätökseen, voitaneen pitää verrattain selvänä, ettei sillä nyt kysymyksessä olevia päätöksiäkään tehtäessä olisi ollut vaikutusta. Asiamiestoimisto katsoi, ettei laillisia purkuperusteita ollut olemassa siinäkään tapauksessa, että väitetyt erehdyksen ja menettelytapavirheen katsottaisiin olevan olemassa. Kaupunginvaltuusto päätti esittää korkeimmalle hallinto-oikeudelle lähetettävässä vastineessaan kaupunkisuunnittelulautakunnan ja asiamiestoimiston mainitsemien perusteiden, ettei purkuhakemus antaisi aihetta toimenpiteisiin (4.10. 743 §).

Vuosaaren rakennuskaavan kumoaminen. Kaupunginvaltuusto päätti kumota Uudenmaan lääninhallituksen v. 1963 vahvistaman Helsingin maalaiskunnan rakennuskaavan siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen siltä osin kuin se oli voimassa Helsingin kaupunkiin 1.1.1966 liitetyn 54. kaupunginosan (Vuosaaren) osalta. Päätös alistettiin ministeriön vahvistettavaksi (8.11. 837 §).

Vuosaaren rakennuskiellon jatkaminen. Sisäasiainministeriötä päätettiin pyytää pidentämään 54. kaupunginosan rakennuskieltoa 26.1.1970 saakka (20.12. 951 §).

Kiinteistönomistajien oikeusturvan toteuttamista asemakaava- ja tonttiasioissa tapahtuvan kuulutus- ja ilmoitusmenettelyn yhteydessä tarkoitavassa aloitteessaan vt Hara ym. esitti-

vät mm., että nykyisen käytännön mukaan asemakaava- ja tonttiasioista ja niihin suunnitelluista muutoksista tiedotetaan ainoastaan sanomalehtikuulutuksilla ja ilmoittamalla raastuvanoikeuden ilmoitustaululla. Kiinteistönomistajalle hyvinkin tärkeä asia voi tällöin jäädä huomaamatta. Asian korjaamiseksi olisi kaupunginhallituksen tehtäväksi annettava ryhtyä toimenpiteisiin kiinteistönomistajien oikeusturvan toteuttamiseksi siten, että lakisääteisen tiedotusmenettelyn lisäksi asianomaisille toimitettaisiin kiireellisesti kirjeellinen ilmoitus sellaisissa tapauksissa, jolloin muutos koskee heidän omistus- ja hallintaoikeuttaan kiinteistöön tai alueeseen. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi mm., että rakennusasetuksen 154 §:ssä säädetään, että kaavaa tai tonttijakoa valmisteltaessa on maanomistajille, joiden etua tai oikeutta kaava tai tonttijako saattaa koskea, varattava siinä määrin kuin tarpeelliseksi katsotaan tilaisuus joko kirjallisesti tai suullisesti lausua mielipiteensä asiasta. Samoin on meneteltävä tonttijakoa tai kaavaa muutettaessa. Asemakaavaehdotus on sen valmistuttua pidettävä kaupunginhallituksen toimesta julkisesti nähtävänä 14 p:n ajan sen jälkeen, kun siitä kunnallisella kuulutuksella on ilmoitettu. Julkisista kuulutuksista v. 1925 annetun lain 3 §:n mukaan julkaistaan kunnalliset ilmoitukset kaupungissa maistraatin virkahuoneen avonaisessa eteisessä olevalla taululla. Kaupunginvaltuusto voi myös päättää, onko kunnalliset ilmoitukset muullakin tavoin saatettava kuntalaisten tietoon. Valtuusto onkin päättänyt, että ko. ilmoitukset julkaistaan Helsingin Sanomat, Helsingin Lehti, Hufvudstadsbladet, Kansan Uutiset, Päivän Sanomat, Suomen Sosialidemokraatti, Svenska Demokraten ja Uusi Suomi nimisissä lehdissä. Kun maanomistajien ja -haltijoiden luku asemakaavoitettavalla alueella saattaa nousta satoihin, aiheuttaisi aloitteessa tarkoitettua asemakaavan nähtävänä olemisesta erikseen tiedottaminen huomattavasti lisäkuluja ja lisätyötä. Kiireelliset asemakaavan

muutokset saattaisivat myös myöhästyä tiedotusmenettelyn aiheuttaman lisätyön johdosta, jollaisia ovat mm. tilojen omistusoikeuden ja omistajien osoitteiden selvittäminen. Lautakunta puolsi nykyisen lainmukaisen kuulutusmenettelyn edelleen noudattamista. Esikaupunkitoimikunta yhtyi kaupunkisuunnittelulautakunnan lausuntoon ja esitti harkittavaksi, että uuden asemakaavan valmistumisesta ilmoitettaisiin alueen kiinteistönomistajain yhdistykselle, joka voisi saattaa asian tontinomistajien tietoon. Kaupunginhallitus katsoi, ettei olisi syytä muuttaa nykyistä käytäntöä ja ilmoitti samalla, että kaupunkisuunnitteluvirasto oli kertomusvuoden alusta lukien, mikäli kaavaluonnos koski pienehköä aluetta ja vain muutamia maanomistajia, lähettänyt näille kirjallisen ilmoituksen luonnoksen valmistumisesta. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (21.6. 581 §).

Toimikunnan asettamista selvittämään teollisuustoiminnan edistämistä ja laajentamista Helsingissä koskevassa aloitteessaan huomauttivat vt Hakulinen ym., että monet Helsingissä olevat teollisuuslaitokset olivat luopuneet toimintansa laajentamisesta Helsingissä ja siirtäneet laitoksensa muihin kuntiin. Monien teollisuusyritysten perustamisesta kaupunkiin oli myös luovuttu. Tällainen suurten veronmaksajien jatkuva väheneminen vaikuttaa epäedullisesti kaupungin kunnallistalouteen. Kehitys tulee myös ennen pitkää ilmenemään työttömyytenä ja rasittaa siten myös muita kuntalaisia. Aloitteentekijät ehdottivat kaikista valtuustoryhmistä muodostettavan toimikunnan asettamista selvittämään, mitä olisi tehtävä Helsingin kaupungin alueella olevan teollisuustoiminnan edistämiseksi ja laajentamiseksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että teollisen toiminnan laajentumista kaupungin alueella haittasi mm. sopivan tonttimaan puute. Kaupunginhallitus asetti 25.5. komitean selvittämään teollisuus- ja liiketonttien hankintaan liittyviä toimenpiteitä. Kiinteistölautakun-

nan ilmoituksen mukaan kehotti kaupunginvaltuusto v. 1955 kiinteistölautakuntaa ja satamalautakuntaa olemaan esittämättä tonttien luovuttamista uutta suurteollisuutta varten ja muun teollisuuden osalta tarkoin selvittämään ja harkitsemaan olisiko suotavaa, että kulloinkin kysymyksessä olevan tapaista teollisuutta varten luovutettaisiin tontti. Helsingiläisten yritysten toimintaedellytysten turvaamista silmällä pitäen oli lautakunta pyrkinyt noudattamaan tätä periaatetta teollisuustontteja koskevia anomuksia käsitellessään. Välttämätön pienteollisuuden tilantarve oli viime vuosina voitu tyydyttää, vaikka kaupungin teollisuusalueet ovatkin olleet maapohjaltaan heikkoja. Suurempi ja vakavaraisempi teollisuus hakeutui kaupungin ulkopuolelle varmistaakseen laajentamismahdollisuutensa ja saadakseen tonttimaansa omistukseensa. Kunnan mahdollisuudet vaikuttaa työpaikkojen tasapainoiseen sijoittumiseen ja teollisuustonttien hintatasoon olisivat huomattavasti suuremmat, mikäli sillä olisi hallussaan riittävästi rakennuskelpoisia tontteja. Kokonaisuohjelman laatiminen ja työpaikkojen sijoittaminen kuului myös em. komitean tehtäviin. Kaupunginhallitus ei pitänyt esitetyn toimikunnan asettamista toistaiseksi tarpeellisena. Kaupunginhallituksen 25.5. asettaman toimikunnan saatua työnsä valmiiksi tulee kaupunginhallitus harkitsemaan myös aloitteessa tarkoitettuja toimenpiteitä. Samalla kaupunginhallitus viittasi alueiden varaamisesta käsi- ja pienteollisuusyrityksille koskevan vt Heikkosen ym. aloitteen yhteydessä esitettyyn (ks. s. 88). Kaupunginvaltuusto katsi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (22.3. 267 §, 18.10. 794 §).

Itsenäistymisen muistomerkin aikaansaamisesta tekivät vt Hiitonen ym. aloitteen, jossa mm. huomautettiin, että vaikka kertomusvuonna tuli kuluneeksi puoli vuosisataa Suomen itsenäistymisestä, ei sitä vielä ollut ikuisitettu millään arvokkaalla muistomerkillä. Maan pääkaupunkina ja samalla myös itse-

näiseksi julistautumisen tapahtumapaikkana Helsinki olisi oikeutettu, jopa velvollinenkin tekemään aloitteen muistomerkin suunnittelmiseksi ja sen sijaintipaikan määrittämiseksi sellaiseksi, että suuretkin kansanjoukot voisivat kokoontua sen ympärille muisto- ja juhlatilaisuuksiin. Kaupunginhallitusta olisi kehoitettava ryhtymään sellaisiin toimenpiteisiin, että mahdollisuuksien mukaan saataisiin maamme hallitus ryhtymään yhdessä kaupungin kanssa viipymättä valmistelemaan arvokkaan muistomerkin aikaansaamista itsenäistymisellemme. Kaupunkisuunnittelulautakunnan mielestä ei ollut estettä esitettyihin toimenpiteisiin ryhtymiselle. Kaupunginhallitus oli 7.12. päättänyt kehottaa lautakuntaa ottamaan huomioon keskustasuunnitelmaa kehitettäessä ja toteutettaessa, että jokin paikka tai katu voitaisiin suunnitella ja nimetä muistuttamaan Suomen itsenäisyyden julistamisesta sekä samalla esittää valtioneuvoston harkittavaksi, olisiko mahdollista ja millä tavoin juhlistaa Suomen itsenäisyyden ensimmäistä 50-vuotisajanjaksoa jollakin näkyvällä tavalla pääkaupungissa, jossa Suomen itsenäisyysjulistus annettiin. Kaupunginhallitus ilmoitti omasta puolestaan olevansa valmis myötävaikuttamaan hankkeen mahdolliseen toteuttamiseen. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi (20.12. 957 §).

Liikennejärjestelyjen suorittamista lähinnä kaupungin keskustassa tarkoittavassa aloitteessaan esittivät vt Kihlberg ym. mm., että kaupunginhallitusta kehoitettaisiin ryhtymään seuraaviin toimenpiteisiin:

1) Pysäköintiajan rajoittamiseksi korkeintaan kahdeksi tunniksi entistä huomattavammassa määrin ja ensi sijassa maksullisena klo 8—17 välisenä aikana kaupungin keskustassa ja myös osassa Etu-Töölöä ja Sörnäistä.

2) Kertamaksullisten pysäköintipaikkojen järjestämiseksi klo 8—17 väliseksi ajaksi.

3) Pysäköinti- ja pysähtymiskieltojen tarkistamiseksi ja viimemainittujen lisäämiseksi

klo 7—9 ja 15.30—17 sekä lauantaisin klo 12—15 välisenä aikana huomioiden varsinkin julkisen liikenteen vaikeudet.

4) Useampien katujen tekeminen yksisuuntaisiksi, ei kuitenkaan siellä, missä liikenne vuorokauden aikana on vähäinen, ja vinopysäköinnin järjestämiseksi niille.

5) Koulu-, kuorma- ja kiitolinja-autojen liikennöimisen rajoittamiseksi kaupungissa edellisessä kohdassa mainittuina aikoina.

6) Kiitolinja-autojen pysäköinnin kieltämiseksi asuntokortteleiden lähellä.

7) Liikennevalojen toiminta-ajan rajoittamiseksi klo 7—19 väliseksi ajaksi, minkä jälkeen ne toimisivat vain vilkkuvaloina.

8) Moottoriajoneuvoliikenteeltä kiellettyjen ns. ostoskatujen järjestämiseksi.

9) Yhden tai useamman pysäköintitalon rakentamiseksi kaupungin keskustaan huomioon ottaen keskustasuunnitelman toteuttamisen ja siinä varatut paikoitustilat.

Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että liikennesuunnitteluosastossa oli pysäköintiä koskevaa kysymystä tutkittu sekä pitkä- että lyhytaikaisen pysäköinnin osalta ja oli tällöin otettu huomioon myös julkisen liikenteen sujuvuuden parantaminen. Pysäköintimittareita oli v:n 1966 lopussa käytössä 808 kpl. Pyrkimyksenä oli lisätä niitä vuosittain n. 300 kpl. Pysäköintikysymyksen kokonaisratkaisua koskevat tutkimukset olivat vireillä ja pysäköinnin valvonnan uudelleen järjestely riippui oleellisesti ns. pysäköintivirhemaksulakia koskevassa asiassa tehtävästä ratkaisusta. Katujen yksisuuntaistaminen ja vinopysäköinnin järjestäminen niille oli keskustan osalta tutkittu ja toteutettu siinä laajuudessa kuin se toistaiseksi oli katsottu tarkoituksenmukaiseksi. Koulu-, kuorma- ja kiitolinja-autojen kuljettamisen rajoittamista koskeva määräys sisältyi kaupunginvaltuuston v. 1965 hyväksymiin, mutta vahvistamatta oleviin Helsingin kaupungin liikennemääräyksiin. Myös kiitolinja-autojen pysäköintiä voidaan näiden määräysten perusteella rajoittaa. Liikennevalojen

sammuttaminen tai muuttaminen toimimaan keltaisina vilkkuvaloina kaikissa risteyksissä samalla kellonlyönnillä ei olisi liikenteen sujuvuuden kannalta suositeltavaa, koska tällaisten risteysten liikenne poikkeaa eri vuorokaudenaikoina hyvin huomattavasti toisistaan. Kaupunginhallitus päätti v. 1959, että liikennevalot pidetään toistaiseksi sammutettuina klo 22—6 välisenä aikana. Yksinomaan jalankulkijoille mahdollisesti varattavaksi sopivat ostoskadut ovat yleensä vilkkaasti liikennöityjä, joten tällaisen kadun rauhoittaminen vaatisi melkoisia liikennejärjestelyjä ympäristön kaduilla. Esimerkiksi Aleksanterinkadun ajoneuvoliikenteelle ei tällä hetkellä voida osoittaa muuta sopivaa reittiä eikä liikennettä voida siirtää siltä ainakaan ennen kuin tietokoneella ohjatun liikennevalojärjestelmän ensimmäisen rakennusvaiheen mukaiset järjestelyt olisi toteutettu Esplanadikaduilla ja Erottajalla. Kysymys pysäköintitalojen rakentamisesta varsinkin keskustaa varten tulee ajanoloon välttämättömäksi. Kysymystä ei kuitenkaan voida käsitellä erillisenä, vaan olisi se ratkaistava käynnissä olevien keskustasuunnitelmien laatimisen yhteydessä. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (20.9. 720 §).

Mannerheimintien liikenneturvallisuuden parantamista koskevassa aloitteessaan ehdottivat vt Procopé ym., että kaupunginhallituksen tehtäväksi annettaisiin ryhtyä toimenpiteisiin Mannerheimintiellä Humalistonkadun ja Sallinkadun kohdalla olevien raitiovaunukorokkeiden varustamiseksi suojakaitteilla samoin kuin niiden mahdollisuuksien tutkimiseksi, joilla samantapaisin toimenpitein voitaisiin lisätä liikenneturvallisuutta Mannerheimintien muilla osilla. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan Mannerheimintiellä olivat vain Humalistonkadun kulmassa sijaitsevat pysäkkikorokkeet vielä ilman kaitteita. Kaupunginhallitus oli kuitenkin 20.10.1966 päättänyt, että ko. korokkeet levennetään ja varustetaan kaitteilla ym. Järjestely pyritään suorittamaan ensi

tilassa. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (10.5. 391 §).

Eteläisen ja Pohjoisen Rautatiekadun välisen rautatieleikkauksen kattamista koskevassa vt Hakulisen ym. aloitteessa kiinnitettiin huomiota kaupungissa vallitsevaan autojen pysäköintipaikkapulaan. Tilanne oli vaikein kaupungin keskustassa. Tämän vuoksi olisi ennen keskustasuunnitelman toteuttamista kiireellisesti selvitettävä rautatiehallituksen kanssa se, miten Rautatiekadun halkaiseva Valtionrautateiden avoin tunneli voitaisiin kattaa, niin että sen katolle voitaisiin pysäköidä autoja. Kaupunkisuunnitteluviraston ilmoituksen mukaan on katettavaksi ehdotettu alue n. 550 m:n pituinen. Tästä osuudesta vievät Runeberginkadun, Fredrikinkadun, Arkadiankadun ja Mannerheimintien katusillat yht. 140 m. Jäljelle jäävälle 410 m:n pituiselle osuudelle mahtuisi vinopysäköintiä käyttäen kahteen riviin n. 230 autoa, jolloin kuitenkin olisi lopetettava Rautatiekaduilla radan vierellä tapahtuva pysäköinti ajoradan väljentämiseksi. Lisäys pysäköintipaikkojen määrässä jäisi täten vähäiseksi verrattuna kustannuksiin. Kustatusuunnitelman toteuttaminen oli tarkoitus aloittaa uuden linja-autoaseman kohdalla, jolloin myös rautatien siirtäminen lopulliselle paikalleen tultaisiin suorittamaan. Linja-autoaseman yhteydessä valmistuu myös pysyviä pysäköintitiloja huomattavasti enemmän kuin aloitteessa esitetyn toimenpiteen avulla. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (7.6. 491 §).

Huolto- ja henkilöliikenteen helpottamisesta v. 1963 tekemässään aloitteessa huomauttivat vt Mehto ym., että katuvierille pysäköidyt autot vaikeuttavat keskustassa suoritettavia elintarvike- ja huoltokuljetuksia. Kun pysähtymismahdollisuutta ei ole, on tavarat usein kohtuuttoman kaukaa kannettava määräpaikkaan. Tällaisia vaikeita paikkoja ovat esim. Luotsikatu, Merimiehenkadun ja

Yrjönkadun seudut. Ruoholahden silta ohjaa liikennettä lisää Eerikinkadun ja Kalevankadun suunnalle, joten sielläkin on liikennevaikeuksia. Liikenteen yksisuuntaistaminen poistaa kyllä vastaantulijat, mutta pysähtymistilaa se ei lisää, niin kauan kuin kadun molemmilla puolilla sallitaan pysäköiminen. Koska Helsingissä ei vielä liene aihetta siirtää huotokuljetuksia muina vuorokauden aikoina suoritettavaksi, olisi pysäköinti kaduilla kiellettävä ja rajoitettava liikeaikana siten, että työ- ja palvelutoimissa liikkuvan ajokaluston käyttöön vapautuisi riittävästi tilaa. Yleisönpalvelun tehostamiseksi olisi myös vuokra-autojen odotustiloja keskustassa lisättävä. Esimerkiksi Kolmen sepän autoasemalle mahtuu vain neljä autoa, joten se olisi muutettava joko Capitolin tienoilta tai Kalevankadulle. Vuokra-autoille pitäisi myös palvelun tehostamiseksi myöntää poikkeus pysäyttämiskielloista. Ilman aikarajoitusta olevat pysäyttämiskiellet olisi myös syytä tarkistaa. Kaupunkisuunnittelulautakunnassa käsiteltiin v:n 1966 aikana yli 100 pysäköintirajoitusta koskevaa asiaa, joista 94 tapauksessa päätettiin rajoittaa pitkäaikaista pysäköintiä katujen varsilla. Keskikaupungin kadunvarsipaikkoja on pyritty varaamaan ensisijaisesti päivisin liikkeissä ja toimistoissa asioivien lyhytaikaista pysäköintiä varten sallimalla pysäköiminen vain lyhyeksi ajaksi tai kieltämällä kuljetusten helpottamiseksi pysäköiminen tarpeelliseksi katsotuilla katuosuuksilla. Tarkoituksena oli ollut vähentää liikennettä haittaavaa rinnakkaispysäköintiä tai ajoneuvon seisottamista pysäköityjen ajoneuvojen rinnalle, jotta liikenteen käyttöön jäisi sen vaatima tarpeellinen katutila. Vuokra-autopaikkojen lisääminen ei yksin anna takeita palvelun yleisestä paranemisesta, vaan siihen voitaisiin tehokkaammin vaikuttaa esim. ulataksijärjestelmää kehittämällä. Pysähtymiskieltoa käytetään yleensä vain, milloin lyhytaikainenkin ajokaistan tukkeutuminen aiheuttaa liikennehäiriöitä, joten kiellon tulisi olla ehdoton sen tarkoituk-

sen saavuttamiseksi. Vuokra-autojen asettamista tässä suhteessa erikoisasemaan ei pidetty asiallisena, koska yksityisautoillakin suoritetaan yhtä tärkeitä kuljetuksia. Pakotavien syiden vaatiessa, esim. sairaita tai invalideja kuljetettaessa, saadaan ajoneuvo seisottaa pysähtymiskieltoalueella jalkakäytävälle ja pyörätielle. Koko vuorokauden mitaiset pysähtymiskiellet määrätään yleensä paikoille, joissa ne liikenteen sujuvuuden ja liikenneturvallisuuden kannalta ovat välttämättömiä myös ns. hiljaisen liikenteen aikana. Aloitteessa mainittuja katuja koskevia pysäköintikysymyksiä oli lautakunnassa käsitelty mm. Yrjönkadun osalta 4.8.1965 ja Merimiehenkadun osalta 19.1. ja 20.5.1966 sekä 7.6.1967. Luotsikatua koskevat pysäköintirajoitukset olivat esillä 4.1.1966 ja Kalevankatua sekä Eerikinkatua koskevat viimeksi 10.5.1967. Kolmen sepän vuokra-autoasema oli v. 1964 siirretty Kalevankadulle kärki Mannerheimintielle. Asemalla oli seitsemän autopaikkaa. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (20.9.719 §).

Oikeuden myöntämisestä henkilövuokra-autonkuljettajille ottaa ja laskea pois asiakkaita kaupungin kaikilla kaduilla tekemässään aloitteessa ehdottivat vt Ruohonen ym., että kun vuokra-autot erotetaan niiden katolla olevista merkkivaloista, jolloin poliisilla on kaikki mahdollisuudet valvontaan, vuokra-autoilijoille myönnettäisiin oikeus ottaa ja laskea asiakkaita kaikilla kaupungin kaduilla. Paitsi edellisen aloitteen yhteydessä selostettua kaupunkisuunnittelulautakunta huomautti lisäksi, että Pohjoismaisen tieliikennekomitean ehdotuksessa, josta kaupunginhallitus oli 13.4. antanut lausuntonsa, esitetään mm., että ainoastaan poikkeustapauksissa voidaan lisäkilvellä tehdä mahdolliseksi määrättyjen ajoneuvojen pysähtyminen paikoissa, joissa on pysähtymiskieltomerkki. Ehdotuksessa ei katsottu tarpeelliseksi antaa henkilövuokra-autoille erikoisoikeuksia pysähtymisen suhteen. Kaupunginvaltuusto katsoi

lausunnon riittäväksi selvitykseksi (21.6. 584 §).

Keskustan suurimpien pysäköintialueiden muuttamisesta vartioiduiksi ja maksullisiksi tekivät vt Lappi-Seppälä ym. v. 1966 aloitteen, jossa ehdotettiin, että kaupungin kustassa olevat sellaiset pysäköintipaikat, joilla toistaiseksi ei ollut pysäköintimittareita, annettaisiin erityisten vartijoiden hoidettaviksi. Vartija perisi asiakkaalta maksun sekä ohjaisi autojen liikkumista pysäköintialueella. Vartija antaisi asiakkaalle kuitenkin, johon on merkitty auton jättämisaika ja maksu perittäisiin käytetyn ajan mukaan autoa noudettaessa. Vartijan tehtävään soveltuisi ammattitaidotonkin henkilö. Vaikka pysäköintimaksu olisi hyvin alhainenkin, kertyisi vartijalle päivänmittaan varmaankin hänen toimeentuloaan vastaava summa, mikäli kaupunki antaisi vartijan pitää kaikki keräämänsä rahat. Todennäköisesti tämä kannattaisi, koska yhteiskunta saattaisi muuten kokonaan joutua kustantamaan ao. henkilön toimeentulon. Toimenpiteellä voitaisiin lykätä pysäköintimittarien lisäämistä ja säästyä mittareiden hoidosta aiheutuneista kustannuksista. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että aloitteessa tarkoitettunlaista toimintaa on useana vuonna kokeiltu Annankadun ruotsinkielisen kansakoulun pihan sillä osalla, joka ei kuulu tonttialueeseen. Alue on vuokrattu eräälle invalidijärjestön suosittelemalle henkilölle ja eräälle toiselle henkilölle, jotka ovat perineet maksun autojen pysäköimisestä alueella ja samalla huolehtineet alueen puhtaanapidosta. Aluetta on käytetty pysäköimistarkoituksiin vain kesäkuukausina. Kaupungin toimesta oli valmis-teilla tilapäiseksi tarkoitettu pysäköintiko-keilu Rautatientorilla siten, että tori muutettaisiin valvotuksi, maksulliseksi pysäköintialueeksi, jossa pysäköintiaika olisi rajoitettu. Maksu oli määrätyn enimmäisajan ylittäväältä osalta ehdotettu kaksinkertaiseksi tai suu-remmaksi. Lisäksi oli ehdotettu hankittavaksi pysäköintiautomaatti, jota kokeilutar-

koituksessa käytettäisiin määrätyn pysäköintialueen valvontatehtävissä apuna. Lautakunta ei yhtynyt käsitykseen, että vartijan tehtävään soveltuisivat ammattitaidottomatkin henkilöt, koska vartijalta vaadittaisiin mm. luotettavuutta, säännöllisiä elintapoja ja kykyä tulla toimeen erilaisten ihmisten kanssa. Kaupunginhallitus oli v. 1966 puoltanut oikeusministeriölle annetussa lausunnossaan ehdotusta laiksi pysäköintivirhemaksusta, jossa lakiehdotuksessa esitetään kaupungin osallistumista määrätyn edellytyksin pysäköinnin valvontaan. Kaupungin taholta oli siis jo kokeiltu aloitteessa ehdotettua toimintaa ja ryhdytty toimenpiteisiin kokeilujen laajentamiseksi. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.9. 722 §).

Tutkimuksen suorittamisesta eräiden kaupungin itäosassa olevien alueiden soveltuvuudesta lähinnä hallinto- ja liikerakennuksille tarkoitetuksi alueeksi olivat vt Rahkamo ym. tehneet aloitteen, missä he esittivät mm., että kaupungin itäisen suunnan liikennejärjestely on lähimpien vuosien vaikeimpia kysymyksiä. Sen suurisuuntainen kuntoonsaattaminen tapahtuu toisaalta metrosuunnitelman ja toisaalta itäisen moottoritien rakentamisen avulla. Kun tämä olisi saatu suoritetuksi, tulevat yhteydet itäisiin kaupunginosaan tulevaisuudessa olemaan erittäin hyvät, mikäli ruuhkatuntien liikenne jätetään ottamatta huomioon. Moottoritien lähimaasto ei sovellu asuntoalueiksi, mutta liikerakennusten sekä virastojen ja laitosten paikoiksi ynnä virkistystarkoituksiin ne soveltuisivat hyvin. Puotilan, Puotinharjun, Roihuvuoren, Marjanien ja Myllypuron välimaaston rakentamattomien alueiden soveltuvuus em. tarkoitukseen olisi tutkittava näitä koskevia suunnitelmia laadittaessa. Ehdotetun suunnitelman toteuttaminen antaisi mahdollisuuden työpaikkojen tarjoamiseen läheisissä kaupungin-osissa asuville ja vähentäisi keskustaan suuntautuvaa ruuhkaliikennettä. Lisäksi olisivat ympäristön asukkaat vähemmän riippuvaisia

city-alueen palveluksista ja siten vähentäisivät näiden kaupunginosien nukkumakaupunkiluonnetta. Kiinteistölautakunta esitti lausunnossaan mm., että itäisten kaupunginosien hallinto- ja liikekeskuksen suunnittelussa olisi otettava huomioon nykyiselle asutukselle välttämättömät sosiaalisten ja yleisten rakennusten tarpeet sekä työpaikkojen tasainen jakautuminen ennen uusien asuntoalueiden rakentamista ja että sanotun keskuksen suunnittelu suoritettaisiin kiireellisesti. Itäisissä kaupunginosissa laskettiin tulevaisuudessa olevan n. 150 000—200 000 asukasta. Kaupunkisuunnittelulautakunta totesi, että kaupungin itäisten alueiden mahdollinen käyttö aloitteessa ehdotettuihin tarkoituksiin kytkeytyi laajakantoisiin, kokonaissuunnitteluun liittyviin ongelmiin, joita parhaillaan selvittää kaupunkisuunnitteluvirastossa. Ratkaisut ja niihin liittyvät suunnitelmat ovat riippuvaisia mm. laajasta Helsingin kaupunkiseudun liikennetutkimuksesta, ja siihen kytkeytyvistä erilliselvityksistä, kuten esim. asukasmäärän kehitystä osoittavasta prognoosista, työpaikkojen jakautumisesta kaupungin alueella ym. Laajan liikennetutkimuksen tarkoituksena on hankkia perusaineistoa Helsingin seudun kaikki tärkeimmät liikenneväylät käsittävälle liikenteen kokonaissuunnitelmalle, joka sisältää mm. ennusteet liikenteen tulevasta kehityksestä. Alakeskusten sijoittamista lähinnä sisemmän kehätien vaikutusalueelle on tutkittu eri yhteyksissä ja liikennetutkimus tulee myös osaltaan antamaan lisäselvitystä niiden sijoituskysymykseen. Kaupunginvaltuuston v. 1966 periaatteessa hyväksymä, akateemikko Alvar Aallon laatimaan Helsingin keskustasuunnitelmaan sisältyvä Pasilan alueen käyttäminen liike- ja virastorakennustarkoituksiin tulee vastaisuudessa osaltaan helpottamaan Keskustaan suuntautuvaa liikennepainetta. Käytettävissä olevien tietojen mukaan sijaitsee suunnilleen 50 % työpaikoista Helsingin niemellä ja toiset 50 % muualla Helsingin alueella. Liikennevälineiden käyt-

töä koskevan tutkimuksen mukaan 21 % kaikista työmatkoista tehdään yksityisautoilla, 52 % julkisen liikenteen kulkuvälineillä, 26 % työssäkävijöistä suorittaa työmatkan kävellen tai asuu työpaikassaan ja 1 % kulkee moottori- tai polkupyörällä. Helsingin lopullisen asukasluvun prognoosi oli 712 000 henkilöä Helsingin yleiskaavaehdotuksessa v:lta 1960. Arvio oli kuitenkin liian suuri, koska asuntoalueiksi soveltuvien maa-alueiden puute on alkanut vaikuttaa jarruttavasti väestön kasvuun. Kaupungin omistamalle maalle voidaan tämänhetkisten tietojen perusteella rakentaa n. 545 000 m² nettokerrosalaa ja yksityisten omistamalle maalle vastaavasti n. 1.7 milj. m² kerrosalaa. Alakeskuskysymysten osalta pyrittiin saamaan aikaan sellaisia ratkaisuja, että nämä keskuksset muodostaisivat liike- ja hallintorakennuksista koostuvia toiminnallisia kokonaisuuksia, jotka oli pyrittävä sijoittamaan välittömästi suurempien asukastihentymien yhteyteen palvelemaan vaikutusalueensa tarpeita mahdollisimman monipuolisesti. Esitetyt näkökohdat liittyvät osana laajoihin kysymyksiin, joita on harkittava kokonaissuunnitelman puitteissa. Kaupunginhallitus oli 30.3. päättänyt, että v. 1980 pyritään mm. varamaan asuntoja kaupungin nykyisellä alueella ainakin 600 000 asukkaalle ja että tämä päämäärä otetaan huomioon kaupungin maankäyttöä, asutuksen ja työpaikkojen sekä elinkeinoelämän tarkoituksenmukaista ja liikelatoudellisesti oikeata sijoittamista ym. suunniteltaessa. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (21.6. 583 §).

Pysäköintipaikkojen lisäämisestä Roihuvuorella olivat vtt Ruohonen ja Järvinen tehneet aloitteen, missä huomautettiin, että alueella oli huutava puute pysäköintipaikoista. Varsinkin Vuorenpeikon- ja Lumikintiellä oli tilanne usein iltaisin sellainen, että kuormattai muulla leveämmällä autolla ei mahduttu ajamaan molemmille puolille kadun reunoja pysäköityjen autojen välistä. Kaupunginval-

tuuston tulisi velvoittaa kaupunginhallitus ryhtymään kaikkiin mahdollisiin toimenpiteisiin esitetyn puutteen poistamiseksi sekä rakennuttamaan nopeasti pysäköintipaikkoja Vuorenpikontien varteen parillisten numeroiden puolelle. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että Roihuvuoren asemakaava oli vahvistettu v. 1956 eikä silloinen asemakaavalaki velvoittanut järjestämään tonteille pysäköintipaikkoja. Aloitteessa esitetyt järjestelyt edellyttäisivät muuttamaan asemakaavaa siten, että tontteja pienentämällä voitaisiin muodostaa yleisiä pysäköintialueita. Roihuvuoren alueen pysäköintikysymystä käsiteltiin v. 1964 Roihuvuoren Lämpö Oy:n anottua saada kunnostaa ja käyttää Vuorenpikontien päässä olevaa puistoaluetta autojen pysäköintipaikkana. Tällöin todettiin, että asemakaavaa laadittaessa käytetyn tehokkuusluvun huomioon ottaen pitäisi alueella vielä olla mahdollisuuksia järjestää pysäköinti tapahtuvaksi pääasiassa tonteilla, kuten rakennuslaki nykyään edellyttää. Edelleen todettiin, ettei kaupunki yleensä ollut suostunut sellaisiin järjestelyihin, jotka edellyttäisivät asemakaavassa puistoksi merkittyjen alueiden luovuttamista yksityisten pysäköintitarpeita varten. Lautakunta ei ollut suostunut anomukseen. Muutamille pysäköintipaikkojen puutteesta kärsiville alueille oli laadittu tonttikohdaiset pysäköintisuunnitelmat, jotta saataisiin selville todellinen pysäköintipaikkojen tarve. Tällaisia suunnitelmia oli tehty myös Roihuvuoressa, mutta niitä ei toistaiseksi ollut toteutettu. Alueen pysäköintipaikkojen puutetta oli jonkin verran lievennetty v. 1964 vahvistetulla asemakaavan muutoksella, jolla kortteliin n:o 43212 muodostettiin tontti n:o 3. Tontille voitaisiin sijoittaa autohalli ja huoltoasema. Hallirakennuksessa oli asemakaavamääräysten mukaan vähintään 95 ja pihamaalla 20 autopaikkaa. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (21.6. 582 §).

Liikenneturvallisuuden parantamisesta Nurmijärventien ja Kaarelantien risteyksessä teke-

mässä aloitteessa viittasivat vt Laurent ym. lokakuussa v. 1966 risteyksessä sattuneen liikenneonnettomuuden aiheuttamaan pienen pojan kuolemaan ja huomauttivat, että tien molemmilla puolilla on asutusta; risteuksen itäpuolella on Kaarelan vanha suomenkielinen kansakoulu ja länsipuolella Kannelmäen uusi kansakoulu. Risteuksen vaarallisuuden vuoksi olisi kaupunginhallitusta kehotettava ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin liikennevarmuuden ja -turvallisuuden lisäämiseksi liikennevalojen, liikenne-merkkien ja nopeusrajoitusten avulla tai jollakin muulla tavalla. Kaupunkisuunnittelulautakunnan ilmoituksen mukaan ovat valtatie n:o 3 eli Nurmijärventien parantamissuunnitelmat tekeillä tie- ja vesirakennushallituksessa. Saadun tiedon mukaan päästään Nurmijärventien rakentamiseen moottoritieksi aikaisintaan v. 1970, joten jalankulun järjestäminen eritasoisena tien poikki kestäisi vielä useita vuosia. Lautakunta oli esittänyt väliaikaisen jalankulkusillan rakentamista risteykseen. Kaupunginhallitus päätti 30.3. omasta puolestaan mm., että Nurmijärventielle Kaarelantien risteuksen eteläpuolelle rakennetaan jalankulkijoita varten tarkoitettu väliaikainen ylikulkusilta. Tie- ja vesirakennushallitukselta oli pyydetty lupa ylikulkusillan rakentamiseen. Myöskin vt Hyvönen ym. olivat tehneet aloitteen liikenneturvallisuuden parantamiseksi Nurmijärventiellä siten, että Kaarelantien risteykseen Suomalais-Venäläisen koulun kohdalle rakennettaisiin väliaikainen ylikulkusilta. Kaupunginvaltuusto katsoi eo. lausunnot riittäväksi selvitykseksi aloitteiden johdosta (10.5. 392, 385 §).

Munkkiniemen ja Munkkivuoren liikenteen järjestelystä v. 1963 tekemässään aloitteessa vt Loppi ym. viittasivat mm. viimeiseen liikennelaskentaan, jonka mukaan Munkkiniemen aukion kautta arvioitiin kulkevan keskimäärin 28 000 ajoneuvoa vuorokaudessa. Risteys oli jo nyt siis kaupungin vilkkaimpia ja vaati uusia, paremman turvallisuuden ta-

kaavia järjestelyjä sekä moottoriajoneuvojen että jalankulkijain kannalta. Tämän vuoksi aloitteentekijät esittivät, että kaupunginhalitusta kehoitettaisiin ryhtymään kiireellisiin toimenpiteisiin 1) Huopalahdentien—Tarvontien liikenneristeyksen järjestelyn saattamiseksi yleistä liikenneturvallisuutta paremmin vastaavaksi; 2) Munkkiniemen aukion varustamiseksi liikennevaloilla sekä liikennejärjestelyn tehostamiseksi mainitussa risteyksessä; 3) Jalankulkijain turvallisuuden parantamista tarkoittavien liikennejärjestelyjen aikaansaamiseksi Huopalahdentiellä, erityisesti Lokkalantien risteyksessä sekä Munkkivuoren ostoskeskuksen — Niemenmäen kohdalla; 4) Meilahdentien kuntoon saattamiseksi ja siinä olevien vaarallisten mutkien oikaisemiseksi sekä 5) Munkkiniemen sisäisen liikenteen parantamista tarkoittavien liikennejärjestelyjen aikaansaamiseksi. Kaupunkisuunnittelulautakunta mainitsi, että kaupunginhallitus päätti 14.3.1963 palauttaa Huopalahdentien etuajo-oikeuden Läntiseen moottoritiehen (Tarvontiehen) nähden. Toimenpide oli osoittautunut onnistuneeksi, sillä esim. v:n 1966 aikana oli risteyksessä sattunut vain kaksi vähäistä liikennevauriota. Munkkiniemen aukio oli v. 1964 varustettu liikennevaloilla. Huopalahdentie oli v. 1963 tehdyn päätöksen mukaisesti levennetty Läntisen moottoritien risteyskohdalla Lapinmäentien risteykseen 2-ajorataiseksi, 4-ajokaistaiseksi, pysäkkilevennyksillä ja ajoradat toisistaan erottavalla keskikaistalla varustetuksi kaduksi. Vasemmalle kääntyviä ajoneuvoja varten oli risteykseen järjestetty omat ryhmityskaistansa. Huopalahdentien yli johtavat seeprasuojatiet oli merkitty Lapinmäentien ja Ulvilantien risteyskohtiin sekä ajoratojen väliselle keskikaistalle sijoitettu suoja-aita, joka estää ajoratojen ylittämisen suojateiden välistä. Huopalahdentien eteläreunalle oli ko. alueella rakennettu jalkakäytävä. Koko Huopalahdentietä koskevat liikennejärjestelyt olivat alustavasti tutkittavina. Myös Meilahden ja Pikku-Huopalahden

alueen käyttö liikennejärjestelyineen oli selvittelyn alaisena. Samalla selvitettäisiin Munkkiniemen sisäisen liikenteen vaatimat järjestelyt, joista osa oli jo osittain toteutettu. Liikenneturvallisuuden parantamiseksi oli mm. määrätty liikenne yksisuuntaiseksi Tammitiellä, Tallikujalla, Uimarinpolulla ja Kalastajatorpantiellä. Niistä aloitteesta esitetyistä toimenpiteistä, joita ei vielä ollut yksityiskohtaisesti käsitelty, tehtäisiin eri esitykset suunnitelmien valmistuttua. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi (10.5. 390 §).

Linja-autoliikenteen järjestämisestä jakamalla kaukoliikenne itäiseen ja läntiseen liikenteeseen sekä keskittämällä paikallisliikenne kolmannelle asemalle olivat vt Hakulinen ym. tehneet aloitteen, missä huomautettiin, että ns. Aallon keskustaa koskevan suunnitelman mukaan oli tarkoitus sijoittaa linja-autoasema kaupungin keskustaan. Olosuhteiden nopea kehitys oli kuitenkin jo selvästi osoittanut, että suunnitelma oli tältä osalta vanhentunut. Kaupunkisuunnittelulautakunta ilmoitti esittäneensä asemakaavatoimikunnan toisesta mietinnöstä antamassaan lausunnossa mm., että kaupungin itäosista varattaisiin alue toista linja-autoasemaa varten, joka myöhemmin palvelisi itään ja pohjoiseen suuntautuvaa linjaliikennettä. Kaupunginvaltuusto käsitteli v. 1966 mainittua mietintöä ja hyväksyi akateemikko Aallon ehdotukset Helsingin keskustan asemakaava- ja rakennusratkaisun pohjaksi kuitenkin siten, että kysymys linja-autoaseman mahdollisesta sijoittamisesta toiseen paikkaan erikseen kiireellisesti tutkittaisiin. Kaupunginhallitus kehotti lautakuntaa ryhtymään mm. toimenpiteisiin linja-autoasemaa koskevan asemakaavan laatimiseksi sekä tutkimaan erityisesti linja-autoaseman sijoituspaikkaa ja laajuutta koskevaa kysymystä. Työ pyrittiin suorittamaan kertomusvuoden aikana. Parhaillaan oli käynnissä myös laaja kaupungin ja Helsingin kaupunkiseudun liikennetutkimus, jonka yhteydessä saataisiin lisäselvitys-

tä asiaan. Tutkimus antaisi myös tietoja kaukoliikenteen tarpeista tulevaisuudessa. Paikallisliikenteen linja-autoasemakysymyksiä oli tutkittu lisäksi mm. Rautatientorin ja sen ympäristön liikennejärjestelyjä koskevan asian yhteydessä. Linja-autoasemakysymys liittyi myös metron rakennussuunnitelmiin. Kaupunginvaltuusto katsoi lausunnon riittäväksi selvitykseksi aloitteen johdosta (20.9. 721 §).

Metrotoimikunta

Metron rakentamistyöt. Kaupunginvaltuus-

to oikeutti metronsuunnittelutoimikunnan käyttämään v:n 1966 talousarvioon metron rakentamistöiden suunnitteluun merkitystä määrärahasta yhteensä 396 000 mk sellaisten Porvoontien ja Viikintien risteuksen rakennustyölle aiheutuvien lisäkustannusten maksamiseen, jotka johtuivat tietyöhön kuuluvien metroradan leikkaus- ja pengerystöiden suorittamisesta ja tietyön yhteydessä tieramppien D ja E paikkeilla olevalla mahdollisen metroradan osalla (8.3. 210 §).

8. Satamaoloja koskevat asiat

Viranhaltijat. Kaupunginvaltuusto oikeutti satamalaitoksen tekemään dipl.ins. Vilho Rantapihlan kanssa laitoksen suunnittelu-päällikön 31. p:aan kuuluvan viran palkkauksesta sopimuksen siten, että hänelle saatiin maksaa 2 893.30 mk/kk 1.4. lukien, molemminpuolinen irtisanomisaika 3 kk (22.3. 258 §).

Piirtäjän viran järjestely, eräiden virkojen nimikkeiden muuttaminen ja eräiden virkojen lakkauttaminen (8.2. 126 §, 19.4. 319 §, 6.9. 631 §, 18.10. 773 §, kunn. as. kok. n:o 149).

Liikennemaksutaksan muuttaminen. Kaupunginvaltuusto päätti muuttaa Helsingin kaupungin liikennemaksutaksan tuontitavarain taulukkoa 1.4. lukien. Muutos koski tullitariffin nimikkeiden ryhmän muuttamisesta murtoraudan osalta (8.3. 195 §, kunn. as. kok. n:o 26).

Öljyvahinkojen torjumisesta aiheutuneet toimenpiteet. Satamalautakunta ilmoitti kaupunginhallitukselle v. 1966 joutuneensa poistamaan runsaasti öljyä Herttoniemen öljysatamasta sekä Katajanokan kanavasta ja sen suulta Eteläsatamassa. Lautakunnan käytettäväksi oli mainitunlaisten töiden suorittamista varten merkitty 4 000 mk. Kun ky-

symyksessä oli melko suuri öljyvuoto, jonka poistaminen merestä vaati nopeita ja tehokkaita toimenpiteitä, oli kaupunginhallitus kehottanut lautakuntaa tehostamaan työtä öljyn poistamiseksi. Suoritettujen toimenpiteiden kokonaiskustannukset olivat 404 561 mk, josta määrästä kaluston hankintoihin oli käytetty 74 898 mk ja korvauksia oli peritty 170 000 mk, joten määrärahan ylitys olisi 231 000 mk. Kaupunginvaltuusto oikeutti satamalautakunnan ylittämään v:n 1966 talousarvioon ko. tarkoitusta varten merkittyä määrärahaa 231 000 mk:lla. Samalla kaupunginvaltuusto totesi, että kaupunginhallituksen tarkoituksena oli kehottaa revisiovirastoa tutkimaan satamalaitoksen toukokuussa 1966 tapahtuneen öljyvuodon johdosta suorittamista toimenpiteistä aiheutuneet kysymykset sekä edellytti, että asiassa kiireellisesti suoritettaisiin kaikinpuolinen selvitys, joka esitettäisiin kaupunginvaltuustolle. Suorittamansa tutkimuksen perusteella revisiovirasto oli todennut satamalaitoksen kustannukset öljyvahinkojen poistamisesta v. 1966 syntyneen katastrofitilanteen vaatimiksi ja kaluston hankinnat välttämättömiksi öljyvahinkojen torjumista varten. Kaupunginvaltuusto katsoi revisioviraston suo-